

Gemeente
Drechterland

Kadernota 2024-2028

Inhoud

Inleiding.....	3
Beslispunten.....	8
Uitgangspunten Begroting 2025 en de meerjarenraming.....	9
Risico's.....	11
Beleidsontwikkelingen	12
Programma 1 Bestuur en dienstverlening.....	12
Programma 2 Ruimte	13
Programma 3 Samenleving	16
Voorjaarsnota 2024	21
Programma 1 Bestuur en dienstverlening.....	25
Programma 2 Ruimte	32
Programma 3 Samenleving	35
Nieuw beleid 2024-2028.....	42
Programma 1 Bestuur en dienstverlening.....	44
Programma 2 Ruimte	45
Programma 3 Samenleving	48
Investerings.....	50
Reserves en voorzieningen	53
Subsidieplafonds	54

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2025-2028; de derde Kadernota van deze raadsperiode en de eerste voor dit college. In deze Kadernota zijn de uitgangspunten voor het opmaken van de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026 - 2028 opgenomen.

De informatie in deze kadernota kunt u gebruiken bij uw oordeelsvorming over de financiële ruimte en de financiële positie van onze gemeente.

Verder stelt een Kadernota u in staat zich, voorafgaand aan de begrotingsvoorbereiding, uit te spreken over de verwachtingen die u heeft en de kaders die u aan ons wilt meegeven voor de conceptbegroting 2025. U kunt daarbij aangeven welke zaken u graag verwerkt wilt zien in begrotingsvoorstellen en met welke inhoudelijke en financiële uitgangspunten wij daarbij rekening moeten houden.

Situatie

Daar waar de primitieve begroting 2024 en de bijhorende meerjarenbegroting eerst nog enigszins geruststellende resultaten liet zien, is er nu sprake van een fors reëel tekort in de jaren 2025 en verder. Dit plaatst ons, maar ook alle andere gemeenten, voor een forse uitdaging. Het VNG heeft geadviseerd om transparant te zijn en te laten zien wat de effecten zijn, maar tegelijkertijd ook een proces te creëren om in een later stadium tot een sluitende begroting te komen. Derhalve presenteren wij u nu een niet sluitende kadernota voor 2025 en verder en hopen wij samen met u een proces van ombuigingen in te gaan.

Gezien het feit dat we pas recentelijk weten wat de invloed vanuit het rijk (AU) is op de begroting van 2025 is er weinig gelegenheid om u als raad mee te nemen in het creëren van een sluitende begroting voor 2025. Het college zal voortvarend aan de slag gaan om de begroting 2025 sluitend te maken.

Voor de jaren 2026 en verder zullen wij u een procesvoorstel doen waarin het college u als raad mee kan nemen om tot een sluitende begroting 2026 en verder te komen.

Oorzaken

Hoewel we het jaar 2023 afgesloten hebben met een flink positief resultaat werd al snel duidelijk dat vooral bij de client gebonden kosten in de jeugdzorg en WMO flinke tekorten te zien waren. Deze tekorten lijken nu van structurele aard te zijn en werken daarom voor nu ook door naar de volgende jaren. Op dit moment hebben we nog geen goed beeld van de mogelijke extra structurele middelen in de algemene uitkering.

Ook de autonome ontwikkelingen en indexaties van prijzen hebben een versnellend negatief effect op de kadernota.

Tevens zijn de salarissen na de afgelopen CAO onderhandelingen sterk omhoog gegaan en ook deze trend zet zich door in de komende jaren.

Tenslotte heeft het rijk een aantal maatregelen genomen welke als gevolg hebben dat niet alleen 2026 aangemerkt kan worden als “ravijnjaar”, maar dat ook voor 2025 de inkomsten vanuit het rijk fors achteruit gaan en een negatief netto effect hebben op onze begrotingen:

- De opschalingskorting was t/m 2025 bevroren en vanaf 2026 wordt de structurele oploep geschrapt. Dit levert een voordeel op voor de gemeenten vanaf 2026. Wel worden wij hier in 2025 éénmalig voor gekort op het gemeentefonds.
- De nieuwe financieringssysteem volgens BBP van de algemene uitkering wordt, tegen de verwachting in, vervroegd ingevoerd in 2024; deze pakt voor onze gemeente ongunstig uit. Hiervoor worden we door het Rijk gecompenseerd.

- De mogelijkheid om een eigen risico in te voeren bij de WMO komt terug, maar in anticipatie daarop neemt het rijk meteen een voorschot door de uitkering te verlagen.
- Wel komt er een indexering van de zorgkosten die langzaam oploopt in de komende jaren.

Op pagina 31 van deze kadernota kunt u zien wat het netto effect van deze rijksmaatregelen is op de begroting van Drechterland.

Vervolg

In de Kadernota die nu voorligt zijn nog geen keuzes gemaakt voor bezuinigingen of lastenverzwaring. Dat betekent echter niet dat we onze ogen kunnen sluiten voor het zorgwekkende financiële perspectief op langere termijn. Hoe groot de opgave exact wordt, weten we nu nog niet. We hopen in de komende maanden daar een beter beeld van te krijgen maar dit is mede afhankelijk van het uitwerken van het hoofdlijnen akkoord.

Mutaties SED-organisatie

In deze Voorjaarsnota 2024/Kadernota 2025 staan onderdelen tekstueel opgenomen die de SED-organisatie raken. Deze mutaties worden in het document aangegeven door in de omschrijving “SED” op te nemen. Het daadwerkelijk opvoeren van onderdelen met een financieel gevolg voor de gemeentelijke begroting vraagt aan de voorkant afstemming tussen het bestuur van de drie gemeenten. Dat heeft op dit moment nog niet plaats kunnen vinden. Dit wordt gepland tussen het moment van vaststellen van deze Voorjaarsnota 2024/Kadernota 2025 en het opstellen van de Begroting 2025.

College Uitvoeringsprogramma (CUP)

Bij deze Kadernota treft u het College Uitvoeringsprogramma (CUP) aan. De opdracht uit het bestuursakkoord van SPD, PDL en VVD hebben wij vertaald in het CUP. Het CUP wordt ter kennisname aan u aangeboden.

Financieel beeld Kadernota 2024-2028

Mutaties ten laste van het begrotingsresultaat tot en met april 2024

	2024	2025	2026	2027	2028
Begrotingsresultaat primitieve begroting 2024	567	720	-1.784	-1.605	-1.659
- Raad november 2023 - Najaarsnota 2023	-814	-151	-151	-151	-151
- Raad februari 2024 - Verduurzaming Streekbad	-	-107	-104	-102	-99
- Raad maart 2024 - Overhevelingsbesluit 2024	-805	-	-	-	-
- Raad april 2024 - Meedoen regeling	-17	-	-	-	-
Begrotingsresultaat	-1.068 nadelig	463 voordelig	-2.040 nadelig	-1.858 nadelig	-1.909 nadelig

Er zijn voor de Kadernota 2024-2028 diverse mutaties aangeleverd. Na doorrekening hiervan ziet het begrotingsresultaat er als volgt uit:

Begrotingsresultaat na verwerking mutaties Kadernota 2024-2028

	2024	2025	2026	2027	2028
Begrotingsresultaat bijgestelde begroting 2024	-1.068	463	-2.040	-1.858	-1.909
- Mutaties autonome ontwikkelingen	-770	-782	137	-325	-486
- Mutaties nieuw beleid - Overig	-164	-261	1	2	-428
Begrotingsresultaat	-2.002 nadelig	-580 nadelig	-1.901 nadelig	-2.181 nadelig	-2.824 nadelig

Als gevolg van de mutaties die zijn aangeleverd bij deze Kadernota is er voor alle jaren sprake van een nadelig resultaat.

Structureel en reëel evenwicht

Structureel evenwicht

Er moet sprake zijn van structureel financieel evenwicht. Dit geldt per jaarschijf. Hiervan is sprake als de structurele lasten tenminste gedekt worden door structurele baten. Voor het bepalen van het structureel evenwicht mogen alleen de materiele incidentele lasten en baten niet worden meegenomen. Een materiele incidentele post is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een begrotingspost die naar aard van de raming incidenteel is met een onvoorwaardelijke einddatum.

Een begroting in structureel evenwicht is een van de uitgangspunten om onder repressief toezicht te vallen. Repressief toezicht betekent dat een gemeente zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en begrotingswijzigingen kan uitvoeren.

Reëel evenwicht

Een reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn.

	2024	2025	2026	2027	2028
Resultaat na Kadernota 2024-2028	-2.002	-580	-1.901	-2.181	-2.824
- Incidentele lasten (materieel)	-3.427	-204	-836	-20	-20
- Incidentele baten (materieel)	1.225	0	757	0	0
Reëel en structureel evenwicht	200 voordelig	-376 nadelig	-1.822 nadelig	-2.161 nadelig	-2.804 nadelig

Ontwikkeling Algemene reserve

Conform uw wens presenteren wij bij elk planning- en controldocument de stand van zaken van de Algemene reserve voor het lopende jaar en de meerjarige ontwikkeling hiervan. Alle genomen besluiten tot en met april 2024 zijn verwerkt.

2024

	stand 1-1-2024 *	storting	onttrekking	stand 31-12-2024
vrij besteedbaar	9.036			
<i>Stortingen</i>				
Winstneming grondexploitatie		404		
Saldo jaarrekening 2023 na resultaatbestemming		1.393		
<i>Onttrekkingen</i>				
Cup - Noord Zuid verbinding			28	
Verkeersscenario's Hoogkarspel (Nieuweweg)			23	
Woonprogramma 2021-2025			30	
Grondexploitatie (Landschapsplan - Verkeersinfra)			54	
<i>Begrotingsresultaat 2024:</i>				
Primitieve begroting 2024		567		
Saldo Najaarsnota 2023			814	
Verduurzaming Streekbad			-	
Meedoen regeling			17	
Saldo Overhevelingsbesluit 2024			805	
Mutaties Kadernota 2024-2028			933	
Totaal	9.036	2.365	2.704	8.697

* Betreft de stand per 31 december 2023 conform de Jaarstukken 2023,

De meerjarige ontwikkeling ziet er als volgt uit. Daarbij is rekening gehouden met de resultaten van deze kadernota.

Jaar	stand 1-1	storting	onttrekking	stand 31-12
2024	9.036	2.365	2.704	8.697
2025	8.697	-	580	8.117
2026	8.117	-	1.901	6.216
2027	6.216	-	2.181	4.034
2028	4.034	695	2.824	1.905
		3.059	10.190	

Beslispunten

Wij stellen u voor:

1. In te stemmen met de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028;
2. In te stemmen met de voorgestelde mutaties die leiden tot aanpassing van de begroting 2024 en de voorgestelde mutaties te verwerken in de meerjarenraming 2026-2028;
3. In te stemmen met de gevraagde investeringsbudgetten;
4. In te stemmen met het nieuw beleid zoals voorgesteld in deze kadernota;
5. De punten 2 tot en met 4 via een begrotingswijziging in de begroting 2024 te verwerken.

Uitgangspunten Begroting 2025 en de meerjarenraming

Algemeen

Algemene prijsinflatie
Salarissen

Indexatie Meicirculaire 2024
Indexatie Meicirculaire 2024

Rente

Rente op nieuwe investeringen

3,5%

Tarieven en heffingen

Secretarieleges
Onroerendezaakbelastingen
Lijkbezorgingsrechten
Marktgelden
Rioolheffing
Afvalstoffenheffing

Indexatie Meicirculaire 2024
Indexatie Meicirculaire 2024
Indexatie Meicirculaire 2024
Indexatie Meicirculaire 2024
Conform PSWR
Kostendeekkende tarieven

Overig

Algemene uitkering gemeentefonds
Gemeenschappelijke regelingen

Meicirculaire 2024
3,9%

Subsidies

Alle sectoren

Indexatie Meicirculaire 2024

SED organisatie

Begroting 2025 SED Organisatie

Toelichting uitgangspunten

Algemeen

- Voor prijsgevoelige budgetten wordt in beginsel rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de indexatie zoals die in de Meicirculaire is opgenomen (normaal gesproken CPB verwachting van maart 2024)
- Voor de salarissen wordt in beginsel rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de indexatie zoals die in de Meicirculaire is opgenomen (normaal gesproken CPB verwachting van maart 2024).

Rente

- De rente op nieuwe investeringen wordt vastgesteld op 3,5%. Dit percentage is gebaseerd op het rentepercentage van een lening bij de BNG met een looptijd van 20 jaar. Mocht het rentepercentage ten tijde van het opstellen van de begroting 2025 afwijken, dan zal dat percentage als uitgangspunt worden genomen.

Tarieven en heffingen

- Voor de tarieven wordt rekening gehouden met een indexatie zoals die in de Meicirculaire is opgenomen.
- Voor de onroerendezaakbelastingen wordt uitgegaan van een opbrengststijging conform de indexatie die in de Meicirculaire is opgenomen.
- Voor de tarieven van de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt kostendeekkende tarieven (inclusief BTW). Zodra de nieuwe kosten bekend zijn, die de HVC in 2025 bij de gemeenten in rekening gaat brengen, wordt aan de gemeenteraad een voorstel gedaan met betrekking tot de tarieven voor 2025.

Overige

- De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds voor 2025 wordt gebaseerd op de Meicirculaire 2024. In de Algemene Uitkering worden loon- en prijsontwikkelingen verwerkt op basis van de landelijke cijfers. In de meerjarenraming van de Algemene Uitkering voor de jaren 2025 t/m 2028 wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen in de jaren 2025 t/m 2028.
- Voor indexatie van de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen wordt aangesloten bij de Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regeling Noord Holland Noord van de Regietafel GR-en NH-N (zie bijlage). Uitgangspunt Regietafel voor 2025 is loonindexatie 4,0%, prijsindexatie 3,7% en gewogen gemiddelde 3,9%.
- Voor subsidies wordt in beginsel rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de indexatie zoals die in de Meicirculaire is opgenomen (normaal gesproken CPB verwachting van maart 2024).
- Voor de bijdrage aan SED organisatie wordt aangesloten bij de bijdrage uit de Begroting 2025 van de SED organisatie.

Risico's

In dit hoofdstuk zijn de items opgenomen waarvan de wens is deze uit te voeren, maar waarvoor de financiële gevolgen niet zijn opgenomen omdat de financiële situatie dit niet toelaat. Voor deze items wordt op dit moment geen budget gevraagd. Hieronder worden de posten beschreven.

Uitbreiding management (SED)

De afgelopen jaren zijn er verschillende taken vanuit de landelijke overheid en vanuit bestuurlijke opdrachten bij de verschillende domeinen terecht gekomen. Dit heeft er toe geleid dat de span of control van een aantal afdelingen niet meer in lijn is met de uitgangspunten die zijn vastgelegd in de notitie "Sturing en Ruimte" (gemiddeld 25 medewerkers per afdeling).

Implementatie klantgericht werken (SED)

In het kader van het jaar van de dienstverlening heeft de afdeling informatie het klantportaal aangeschaft een extra module binnen het huidige zaaksysteem. Het klantportaal geeft de burger inzicht in de status van hun ingediende verzoek. De processen die gecommuniceerd worden via het klantportaal, moeten ingericht worden. Hiervoor dient een visie en implementatieplan opgesteld te worden. Binnen de huidige bezetting is er geen capaciteit en is er een projectleider nodig. De projectleider wordt 12 uur per week ingezet gedurende 8 maanden.

MJOP

In de kadenota wordt alleen voor 2024 rekening gehouden met extra kosten voor het meerjarenonderhoudplan (MJOP) gebouwen. Eerst wordt een strategisch vastgoedplan opgesteld, welke de basis vormt voor een nieuw MJOP in 2026.

Meedoen regeling

In april 2024 is incidenteel geld beschikbaar gesteld voor de meedoen regeling. De intentie is wel om de Meedoen regeling structureel te maken. In het najaar van 2024 komt een voorstel over het optimaliseren van alle minimaregelingen per 1 januari 2025. In deze kadernota is hiermee geen rekening gehouden.

Beleidsontwikkelingen

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Regionale samenwerking

Regionale samenwerking

Op 15 februari 2024 heeft Noord-Holland Noord de regiodeal toegekend gekregen van 32,5 mln. De aankomende periode wordt hier uitvoering aangegeven langs de 3 programmalijnen beter leren, beter werken en beter leven in Noord-Holland Noord. De inzet is versterken van de brede welvaart in de regio. Dit is een samenwerking met de overheid, het bedrijfsleven en het onderwijs en uit zich onder andere in cofinanciering van 50% vanuit deze partijen. Daarmee is er een totale deal van 65mln. De regiodeal heeft een looptijd van vier jaar.

Cofinanciering Regio Deal

De Regio Deal NHN zal de komende maanden verder worden uitgewerkt in een convenant tussen Rijk en regio. Het convenant zal voor het zomerreces gereed zijn. In en na de zomer volgt dan een bestuurlijk traject waarin alle partijen het convenant bespreken, waaronder de gemeenteraden en colleges. Zodra het convenant is vastgesteld en ondertekend, volgt de inwerkingtreding van de Regio Deal. Deze is voorzien op 1 november 2024. Het convenant wordt vertaald naar een samenwerkingsovereenkomst tussen de drie O's. De Overheid, het Onderwijs en de Ondernemers.

Overhead

Nieuwe archiefwet

Op dit moment is de verwachte datum waarop de nieuwe archiefwet, -regeling en -besluit in werking gaan treden 1 januari 2026. Een belangrijke verandering voor de gemeenten is dat de overbrengingstermijn van blijvend te bewaren informatie naar het e-depot wordt verkort van 20 naar 10 jaar. Dit gaat gelden voor informatie die vanaf 1 januari 2026 wordt ontvangen of opgesteld waardoor de eerste keer overbrengen in 2036 moet plaatsvinden.

E-depot

Als de bouwvergunningen van de gemeenten gedigitaliseerd zijn, worden ze beschikbaar gesteld via het e-depot van het Westfries Archief. Het e-depot is een digitale archiefbewaarplaats waar alle blijvend te bewaren informatie naar wordt overgebracht. Na overbrenging is de informatie openbaar dus inwoners van de gemeenten kunnen het zelf opzoeken en inzien via de website van het Westfries Archief.

Voor het beschikbaar stellen en opslaan van informatie berekent het Westfries Archief een tarief per terabyte. Het is nu nog moeilijk in te schatten hoe een aantal strekkende meter papieren archief zich vertaalt naar digitale opslag.

Digitale toegankelijkheid toets websites

Digitale toegankelijkheid is wettelijk verplicht voor Nederlandse overheden en instellingen uit de (semi-)publieke sector. Het is verplicht om te voldoen aan de eisen van WCAG 2.1, niveau A en AA. Vanaf 5 oktober 2023 wordt WCAG 2.2 A en AA aanbevolen. In 2025 vindt er een audit plaats op alle gemeentelijke websites. Deze audit komt 1 keer in de 3 jaar terug. Momenteel maken we inzichtelijk om hoeveel websites dit in elke gemeente gaat en welke kosten hieraan verbonden zijn.

Aankondiging: Aanschaf applicatie Beheer Openbare Ruimte (BOR) 2024

Zoals in de P&C documenten van 2023 is aangegeven, is er binnen de SED behoefte aan een BOR-applicatie. Op dit moment bevindt het project zich nog in de onderzoeksfase. Het is nog niet inzichtelijk wat de kosten zijn, de definitieve (investerings-)aanvraag vindt plaats in de najaarsnota 2024.

Programma 2 Ruimte

Duurzaamheid en milieu

Energie opwek en ruimtelijke impact

In 2019 is het Klimaatakkoord ondertekend. De centrale opgave uit het Klimaatakkoord is de CO₂ -uitstoot in 2030 met 49% te verminderen vergeleken met 1990. In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95% afgenomen zijn. Inmiddels is, door een verhoogde Europese ambitie, de ambitie van het kabinet verhoogd tot 55% CO₂ -reductie in 2030 (en maatregelen die mikken op 60%). Er wordt nog steeds gestreefd naar klimaatneutraliteit in 2050. Dit betekent dat er nog een schepje boven op de versnelling van de energietransitie gedaan wordt.

Het Rijk heeft tevens aangegeven dat er voorzichtig moet worden omgegaan met landbouwgrond in combinatie met zonnepanelen. Dit is een uitdaging om dan toch energieopwekking te kunnen realiseren.

Verder heeft Nederland de komende jaren te maken met netcongestie: de huidige infrastructuur is nog niet volledig berekend en ingericht op het terug leveren op het net en vanwege de groei in vraag naar stroom is ook het leveren aan verbruikers problematisch. Grootverbruikers staan op de wachtlijst en het zal niet lang meer duren voor ook huishoudens moeite krijgen met aansluitingen op het net. Er moet gezocht worden naar creatieve oplossingen om als gemeente te kunnen blijven groeien.

De elektrificering van de samenleving zal ook beslag leggen op de openbare ruimte. Dit leidt tot complexe afwegingen hoe om te gaan met de ruimtelijke opgaven, zoals bijvoorbeeld locaties voor woningbouw, inrichting van woonwijken en bedrijventerreinen ten opzichte van elektriciteitsnetwerken en duurzame oplossingen in voorzieningen als bijvoorbeeld laadpalen.

Energie infrastructuur

In 2025 wordt de Energievisie 2.0 Noord-Holland Noord (NHN) en het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (P'MIEK) opgeleverd. De energievisie 2.0 NHN is een strategisch document op hoofdlijnen: waar gaan we heen in de regio, hoe zit de toekomst van de gemeente eruit in 2050.

De Provincie, alle gemeenten in Noord-Holland en de netbeheerders stellen gezamenlijk de P'MIEK op. De P'MIEK wordt tweejaarlijks opgeleverd en vormt de basis van de investeringsplannen voor het elektriciteitsnet. Projecten die in de P'MIEK als prioriteit zijn opgenomen, krijgen extra waarde in het integraal afwegingsproces van de netbeheerders. Elke gemeente zorgt voor een goed overzicht aan projecten die een vraag op het elektriciteitsnet hebben en waarbij rekening wordt gehouden met toekomstige terug levering aan het net.

De netbeheerders Liander en TenneT werken op veel plaatsen in Noord-Holland aan uitbreidingen van het elektriciteitsnet. In de Taskforce energie-infrastructuur pakken de Provincie, de netbeheerders en betrokken gemeenten de belangrijkste knelpunten in het elektriciteitsnetwerk aan. Tegelijkertijd wordt een ontwerp gemaakt voor toekomstbestendige nieuwe energienetwerken en wordt gezocht naar slimme oplossingen die efficiënt of beperkt gebruik maken van het elektriciteitsnetwerk. De verwachting voor 2025 en verder is dat er voor de Taskforce veel capaciteit nodig is voor alle betrokken partijen. Het ligt in de bedoeling dat dezelfde organisatiestructuur wordt ingericht voor de Taskforce als waarmee ook gewerkt

wordt voor de Regionale Energie Strategie (RES). Het ligt ook in de verwachting dat voor de extra capaciteit gelden ter beschikking worden gesteld vanuit de Provincie en het Rijk.

Energieopwekking

De Regionale Energie Strategie (RES) is een dynamisch document. De RES wordt herijkt, wanneer kaders worden aangepast of wanneer aanleiding is door bijvoorbeeld nieuwe (technologische) ontwikkelingen, nieuwe zoekgebieden en/of wijzigingen in zoekgebieden. Voor 2025 en verder verwachten we vooral dat er invulling gegeven gaat worden aan de RES-zoekgebieden door initiatiefnemers. Voor wat betreft de SED-gemeenten worden initiatieven voornamelijk in Drechterland verwacht en enigszins in Enkhuizen.

Energieopwekking

In 2025 wordt verder invulling gegeven aan de uitvoering van de Regionale Energiestrategie (RES). Dit richt zich op het opwekken van duurzame energie via wind- en zonne-energie. We willen hierbij het opwekken van zonne-energie op daken bevorderen. Daarbij wordt ook gezien of daarvoor beleid nodig is met betrekking tot zon op eigen daken. Uitvoering vindt plaats in samenwerking met onze Westfriese buurgemeenten.

Isolatie bestaande woningen en onderzoek Soorten Management Plan (SMP)

Op grond van de wet Natuurbescherming is het noodzakelijk een SMP op de stellen voordat begonnen kan worden met de grootschalige verduurzaming van de bestaande woningen. Daarbij verbiedt de nieuwe Omgevingswet het vernietigen, doden en verwonden van beschermde dieren- en plantensoorten en het wegnemen van hun verblijfplaatsen. Een SMP betreft een beschrijving van ecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van soorten, zoals bv zwaluwen, huismussen en vleermuizen, bij de woningen en de maatregelen die kunnen worden genomen om het doden en/of het verwonden van deze soorten te voorkomen. In het bijzonder is een SMP belangrijk voor de maatregel spouwmuur isolatie (verblijfplaats voor vleermuizen). Een SMP mag gebiedsgericht, ook regionaal, worden opgesteld en moet ook jaarlijks gemonitord worden.

Zonder een SMP kan een programma voor de verduurzaming van bestaande woningen niet worden uitgevoerd. Vooraf moet er altijd een SMP zijn opgesteld, op basis waarvan de Provincie Noord-Holland een gebiedsgerichte ontheffing kan afgeven. Vanuit de Provincie Noord-Holland zijn momenteel subsidies beschikbaar voor het opstellen van een SMP.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

In 2025 is bekend welke gemeentelijk vastgoed het eerst verduurzaamd gaat worden. De benodigde budgetten voor de verduurzaming van deze gebouwen zijn dan ook bekend en worden in de kadernota 2026 verwerkt.

Verduurzamen bedrijventerreinen

In 2025 gaan we verder aan de slag met het ondersteunen van ondernemers bij het verduurzamen van bedrijven en bedrijventerreinen. We zoeken gezamenlijk naar oplossingen voor netcongestie, energie-opwek en warmtevraagstukken. We hebben hier een faciliterende rol bij het aanjagen van de energietransitie op bedrijventerreinen en brengen partijen en ondernemers met elkaar en met de omgeving in contact.

We organiseren bijeenkomsten, bieden energiescans aan, zoeken met experts oplossingen voor knelpunten waar bedrijven tegenaan lopen zoals netcongestie en warmtetransitie en opwek en energiebesparing. Onze aanpak is vraag gestuurd. We bellen en bezoeken bedrijven met de vraag hoe we kunnen helpen. We trekken hierin samen op met het Duurzaam Ondernemersloket WF.

Mobiliteit

In 2025 gaan we in samenwerking met onze Westfrieze buurgemeenten en stakeholders zoals Liander, verkennen hoe we mobiliteit kunnen gaan verduurzamen. Het plaatsen van laadpalen en de aanleg van parkeerterreinen met zonnepanelen zijn landelijk actuele thema's. Ook bij de bouw van nieuwe woonwijken speelt de vraag of anders omgaan met mobiliteit bijdraagt aan verduurzaming, energietransitie en leefbaarheid. We voorzien dat er op termijn inzet van capaciteit nodig zal zijn voor alle drie de gemeenten.

Afval

Het budget voor de afvalinzameling en – verwerking wordt geïndexeerd op basis van de gebruikelijke indexaties. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan het Recycleplan en doorlopend gezocht naar kansen om de dienstverlening te verbeteren, duurzamer in te zamelen en te verwerken en de kosten omlaag te brengen. Eveneens wordt op basis van een marktoriëntatie en bijbehorend kwaliteitskader, de toekomstige vorm van afvalinzameling en -verwerking in kaart gebracht.

Programma 3 Samenleving

Sociaal Domein

Inleiding: De ontwikkelopgave voor het sociaal domein: preventie

Sinds de decentralisaties in 2015 werken we met elkaar, elke dag opnieuw, keihard aan een inclusieve samenleving. Een plek waar iedereen mee kan doen, op eigen kracht of met een zetje in de rug vanuit de omgeving. Het is onze taak als gemeente om die ondersteuning zo effectief, duurzaam en betaalbaar mogelijk te laten zijn. Ondanks al het harde werk wat we samen verzetten met onder andere onze maatschappelijke partners, gebiedsteams, zorginstellingen, de regio en vrijwilligers, zien we dat het lastig is om grip en regie te houden op de beheersbaarheid en betaalbaarheid van ons sociaal domein.

Grip en regie worden bemoeilijkt door alle maatschappelijke ontwikkelingen en veranderingen om ons heen. Voor het sociaal domein zijn de belangrijkste veranderingen tussen nu en 2050 de forse groei van de bevolking, de sterke vergrijzing en de toenemende diversiteit (CBI 2021). Neem daarbij de onverminderde mentale problemen van de jeugd (HBSC 2021) en het toenemende aantal mensen in armoede (CPB 2023) en je hebt de ingrediënten voor een toename van de stijging van de kosten in ons sociaal domein. Niet alleen binnen onze gemeente, maar ook landelijk bepalen deze ontwikkelingen de politieke agenda voor de komende jaren. Het betekent ook dat, zelfs wanneer we wel volledige grip en regie zouden hebben, de vraag om ondersteuning, zorg en hulp en daarmee ook de kosten, alleen maar zullen toenemen. Meer grip en regie kunnen ons echter wel helpen om ervoor te zorgen dat de stijging ervan afvlakt.

De belangrijkste opgave in de doorontwikkeling van het sociaal domein is de beweging naar de voorkant (voorveld) waar we de komende jaren vol op willen gaan inzetten. Preventie komt centraal te staan, in elk aspect van het sociaal domein. Of het nu gaat om de hervormingsagenda Jeugd, het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming of het regionaal plan schuldhelpverlening: alles draait om het voorkomen van problemen of de verergering daarvan door te anticiperen op wat mogelijk gaat komen. Maar dat niet alleen, ook demedicalisering en normalisering zijn sleutelbegrippen. Net als het vrij toegankelijk maken van voorzieningen (bijvoorbeeld dagbesteding) of begeleiding organiseren in de wijk en collectief en het anders inrichten van de toegang.

Bijna alle beschreven ontwikkelingen en voorstellen in deze kader- en voorjaarsnota zijn er daarom ook op gericht om de maatschappelijke opgave “beweging naar de voorkant/preventie” binnen het sociaal domein uit te werken en in te richten. Zoveel als mogelijk doen we dat samen met de regio en daar waar lokale uitwerking nodig is, gaan we zelf aan de slag. Hier zijn middelen voor nodig. In het verleden –bijvoorbeeld bij de invoering van resultaatgericht werken- is er besloten om geen extra middelen aan te vragen. In de praktijk blijkt dat gewenste veranderingen en/of verbeteringen daardoor onvoldoende van de grond komen met als gevolg dat er wachttijsten ontstaan. We kunnen immers de capaciteit van onze consultants maar één keer inzetten. Extra middelen bieden ons de mogelijkheid om vorm te geven aan de doorontwikkeling van individueel aanbod naar collectieve voorzieningen, preventief werken en vroegsignalering om op die manier daadwerking invulling te geven aan preventie en daarmee weer een stap te kunnen zetten naar een effectief, duurzaam en betaalbaar sociaal domein te zetten.

Beleidsontwikkelingen Jeugd en Wmo

Inkoop Jeugdhulp en Maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2025

Per 1 januari 2025 gaan de nieuwe overeenkomsten in voor Jeugdhulp en Wmo. Als gevolg van landelijke en (boven)regionale ontwikkelingen, jurisprudentie en een onderzoek naar het resultaatgestuurd werken in de regio Westfriesland, worden er diverse wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen hebben als doel om knelpunten op te lossen om zo de werking van het resultaatgestuurd werken te verbeteren. De door de Westfriese gemeenteraden vastgestelde beleidsuitgangspunten voor de inkoop, schetsen de nieuwe kaders voor de uitvoering van resultaatgestuurd werken van 2025 en verder. Het vraagt tijd om de nieuwe systematiek op een efficiënte en effectieve wijze voor de gemeente en aanbieders te realiseren. Binnen de looptijd van de overeenkomst is ruimte ingebouwd voor wijzigingen, mocht dit noodzakelijk zijn als gevolg van veranderende wetgeving en de doorontwikkeling van het sociaal domein.

Toekomstscenario Kind - en Gezinsbescherming

Het Toekomstscenario is een gezamenlijk programma van de ministeries van Justitie en Veiligheid (JenV) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het richt zich op een eenvoudiger, systeemgerichte aanpak, waarbij gezinnen centraal staan. Het betreft niet alleen de Jeugdbescherming, maar het gehele traject van zorg en ondersteuning aan kinderen, gezinnen en huishoudens. Het Toekomstscenario Kind - en Gezinsbescherming richt zich op de verbetering van de veiligheid in gezinnen en huishoudens en kent vier actielijnen en één speerpunt:

1. Versterken van lokale wijkteams: zowel aan de preventieve kant als met zwaardere vormen van onveiligheid.
2. Versterken samenwerking tussen partners die met gezinnen te maken hebben.
3. Integrale sturing/governance realiseren.
4. Expertise en deskundigheidsbevordering van uitvoerende medewerkers.

Het speerpunt is de inzet van ervaringsdeskundigen. Inzet vindt lokaal plaats binnen Westfriesland en in de regio Noord-Holland Noord.

Inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo vanaf 2026

Vanaf 2026 zal er voor de Wmo weer een inkomensafhankelijke bijdrage gevraagd worden van cliënten die gebruik maken van een voorziening. De verwachting is dat de dempende effecten niet hoog zullen zijn omdat mensen die eenmaal een voorziening op grond van de Wmo hebben ontvangen deze niet snel zullen beëindigen. De maximale eigen bijdrage zal naar verwachting € 275,00 per maand zijn. Het Rijk heeft het gemeentefonds hierop gekort.

Woonzorgvisie

Vanaf 2026 worden gemeenten verplicht om een Woonzorgvisie op te nemen in hun volkshuisvestingsprogramma. Een Woonzorgvisie helpt gemeenten om keuzes te maken in de lokale opgave op het gebied van huisvesting voor ouderen, statushouders, dak- en thuislozen, en mensen die uitstromen uit beschermd wonen en/of maatschappelijke opvang.

Beschermd Wonen

Vanaf 1 januari 2025 (streefdatum) worden gemeenten verantwoordelijk voor beschermd wonen voor de eigen inwoners. Dit is nu belegd bij centrumgemeente Hoorn. In West-Friesland is ervoor gekozen om ook tijdens deze transitie met elkaar regionaal te blijven samenwerken.

Integraal gezinsteam

Het streven vanuit de 'Houtskoolschets' is om rondom elk gezin met een meervoudige complexe hulpvraag een gezinsteam te vormen. Dit team brengt samenhang in specialistische behandeling, biedt begeleiding voor het hele gezin en vervult een advies- en

consultatiefunctie. Met de oprichting van het Integraal gezinsteam- (IGT) streven we naar een afname van 50% uithuis- of doorplaatsingen, 50% minder thuiszitters en een verkorting van de behandelduur. De duur van de pilot is twee jaar en tijdens de pilot kunnen 25 gezinnen per jaar worden geholpen. Het aantal gezinnen dat per gemeente wordt ondersteund wordt naar rato afgeleid van het totaal aantal probleemgezinnen binnen de betreffende gemeente.

Beleidsontwikkelingen bestaanszekerheid

WerkSaam Westfriesland

De gemeenteraad heeft tijdens de vergadering van 3 juli 2023 bij de zienswijze op de begroting 2024 van WerkSaam een taakstelling opgelegd van 1%. Tijdens de raadsvergadering van 26 februari 2024 heeft de gemeenteraad bij de Kadernota 2025 van WerkSaam de Motie *Scenario's ravijnjaar 2026 GR-en* aangenomen. WerkSaam onderzoekt de besparingsmogelijkheden met het project WerkSaam 2028. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd via de reguliere p&c cyclus.

Armoedebestrijding

Naar aanleiding van de Inkomenseffectenrapportage wordt per 1 januari 2025 het minimabeleid geoptimaliseerd. De doelstelling is om de regelingen te bundelen en, waar mogelijk, toegankelijker te maken. Ook wordt de mogelijkheid tot harmonisatie onderzocht. Het is nog niet duidelijk of en hoeveel extra kosten hiermee gemoeid zijn. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd via de reguliere p&c cyclus.

Alleenverdienersproblematiek

Door een samenloop van fiscaliteit, sociale zekerheid en toeslagen loopt een groep alleenverdieners toeslagen mis. Als gevolg hiervan hebben zij een lager besteedbaar inkomen dan een vergelijkbaar huishouden met een volledige bijstandsuitkering. Het Rijk heeft besloten dat gemeenten een tussentijdse regeling moeten gaan uitvoeren over de periode van 2025 tot 2028. In 2024 kan er hulp vanuit de bijzondere bijstand worden geboden. Hiervoor is een aanpassing van de Participatiewet nodig. Verwachting is dat deze wetswijziging medio 2024 wordt doorgevoerd. Bij de Meicirculaire 2024 stelt het Rijk hiervoor geld beschikbaar. Het Rijk zoekt ondertussen naar een structurele oplossing vanaf 2028. Nog niet duidelijk is wat de financiële gevolgen hiervan zijn en om hoeveel gezinnen dit gaat.

Regionaal Kaderplan Schuldhulpverlening

Het Regionaal beleidsplan Schuldhulpverlening is ontwikkeld door zes Westfriese gemeenten (met uitzondering van Hoorn) en wordt vastgesteld voor de periode 2025-2028. Het doel van het beleidsplan is om meer in te zetten op het *voorkomen* van schulden. Daar waar schulden zijn ontstaan blijft passende hulp beschikbaar.

Sport, Cultuur en recreatie

Beleidsontwikkelingen sport, cultuur en recreatie

Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK4) 2025-2028

In 2025 begint een nieuwe periode voor cultuureducatie. CmK is een samenwerking van gemeenten, provincies en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Dit is een vervolg op het landelijke programma CmK dat al ruim tien jaar zorgt voor duurzame verankering van cultuureducatie in het onderwijs. CmK heeft als doel de kwaliteit van cultuureducatie op een duurzame manier te versterken. Door middel van intensieve samenwerking tussen onderwijs en de culturele sector kan ieder kind in Nederland kunst en cultuur ervaren op school.

Erkende landelijke cultuurregio

Met het regioprofiel 'Zee aan ruimte, land vol cultuur' heeft het Ministerie van OCW (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) de regio Noord-Holland Noord sinds 1 maart 2024 officieel als landelijke cultuurregio erkent. Met het profiel 'Zee aan ruimte, land vol cultuur' heeft de regio laten zien welke mogelijkheden er zijn op gebied van kunst en cultuur voor de meer dan 675.000 inwoners. Door de landelijke erkenning kunnen de gemeenten en lokale culturele instellingen de samenwerkingsverbanden en culturele infrastructuur nog verder verbeteren en verstevigen. De status van cultuurregio maakt ook de weg vrij voor gemeenten om gezamenlijke cultuurprojecten te ontwikkelen die in aanmerking komen voor specifieke, toekomstige cultuursubsidies vanuit het Rijk die bestemd zijn voor cultuurregio's.

Onderwijs

Inclusief onderwijs

Het Rijk streeft naar inclusief onderwijs vanaf 2025. Dit houdt in dat jongeren met en zonder extra ondersteuningsbehoefte zoveel als mogelijk samen naar dezelfde school en zo thuisnabij mogelijk. Om dit te bereiken is het noodzakelijk om de eventuele extra ondersteuning dichtbij het kind en in de school te organiseren. Dit vraagt om een samenwerking tussen onderwijs en zorg. De komende jaren wordt hierin stappen naartoe gewerkt. Daarnaast zal het Rijk de wet- en regelgeving aanpassen om het bieden van inclusief onderwijs makkelijker te maken.

Wetsvoorstel Doelmatige Aanpak Onderwijshuisvesting

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is van plan de onderwijswetten met betrekking tot onderwijshuisvesting te wijzigen. Als het wetsvoorstel doorgang vindt, worden gemeenten verplicht om een integraal huisvestingsplan (IHP) vast te stellen voor vier jaar met een doorkijk van nog eens 12 jaar. Daarnaast wordt het begrip renovatie toegevoegd aan de voorzieningen in de onderwijshuisvesting. Dit betekent dat gemeenten makkelijker kunnen overgaan tot renovatie van schoolgebouwen in plaats van nieuwbouw.

De voorgestelde wetwijziging heeft gevolgen voor de gemeentelijke bekostiging van onderwijshuisvesting. Het vastgestelde IHP Drechterland 2020 is opgesteld in een tijd waarin renovatie als voorziening nog geen gemeentelijke verantwoordelijkheid was. Mogelijk verandert de planning zoals op dit moment opgenomen in het IHP. Daarbij komt dat het wetsvoorstel de gemeente verplicht om het IHP te voorzien van uitvoeringsprogramma's voor de eerste vier jaar, met daarbij een financiële paragraaf. Dit ontbreekt op dit moment aan het IHP Drechterland. Waarschijnlijk gaat de wetwijziging in 2026 in.

Volksgezondheid

Gezonde generatie 2040 Drechterland

Drechterland wil een gezonde generatie. Dit is tevens het landelijke doel. Het Rijk heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld: de IZA en GALA-middelen. IZA staat voor het Integraal Zorg Akkoord en GALA staat voor het Gezond en Actief Leven Akkoord. Met deze middelen gaan we een plan van aanpak maken en uitvoeren met drie focuspunten: *sociale basis*, *gezondheid*, en *sport, bewegen en cultuur*. Binnen deze drie focuspunten is een verbinding met de verschillende domeinen en wordt gestreefd naar een integrale aanpak.

Vaccinatiegraad en middelen

De vaccinatiegraad van het Rijksvaccinatieprogramma is aan het dalen. Het Rijksvaccinatieprogramma is overgedragen van het Rijk naar de gemeente. Dit betekent dat de gemeente de middelen hiervoor ontvangt. Wanneer er meer vaccinaties toegediend gaan worden, dan ontvangt de gemeente ook meer middelen.

Dierenwelzijn

De bijdrage van gemeente voor de opvang van (huis)dieren en vogels is niet kostendeekkend. In 2024 werken we naar een structurele oplossing om dit recht te trekken. De kosten hiervoor zijn nog onduidelijk.

Voorjaarsnota 2024

Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen met betrekking tot het huidig beeld en de budgetten die daarvoor in het verleden zijn toegekend. Deze mutaties worden financieel doorgerekend. Een aantal items betreffen de uitgangspunten voor de begroting.

Mutaties autonome ontwikkelingen

In de tabel hieronder vindt u de aangeleverde mutaties per programma. Na de tabel volgt een toelichting op de mutaties.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
<u>lasten:</u>					
Bestuur en ondersteuning					
Administratieve organisatie	-20	-25	-	-	-
Benoeming interim secretaris	-81	-	-	-	-
Verwerving gemeentesecretaris	-19	-	-	-	-
Raad	-8	-8	-8	-8	-8
Griffie	20	-	-	-	-
Procedure burgemeester	-9	-	-	-	-
Cursus politiek actief	-1	-	-	-	-
Opleiding griffier	-5	-	-	-	-
Dienstverlening					
Organisatie verkiezingen	-	41	-	-	-
Afdracht leges reisdocumenten	-90	-136	-136	-136	-136
SED - Uitvoering paspoortenpiek	-22	-	-	-	-
SED - Uitvoering gehandicaptenparkeerkaarten	-10	-18	-18	-18	-18
Regionale samenwerking					
Bijdrage OBSW	-48	-48	-48	-48	-48
Bijdrage DESOM	-55	-55	-55	-55	-55
Overhead					
SED - Afdelingshoofd Jeugd & minima	-36	-36	-36	-36	-36
SED - WOO projectvervanging	-22	-	-	-	-
SED - Licenties	-57	-67	-67	-67	-67
SED - Vervangen Key2Burgerzaken	-10	-	-	-	-
SED - Kwaliteitszorgsysteem	-19	-	-	-	-
SED - I Navigator	-19	-3	-3	-3	-3
SED - Implementatie belastingapplicatie	-	-15	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen					
SED BG 2025 en VJN 2024	230	130	112	-140	-785
Indexatie prijsontwikkelingen	-	-109	-265	-421	-865
Indexatie loon	-	23	58	92	38
Indexatie prijs en loonindexatie subsidies	-	23	32	42	4
Indexatie GR'en	-	-20	23	67	-54

<u>baten:</u>					
Bestuur en ondersteuning					
Leges reisdocumenten	-	99	99	100	100
Regionale samenwerking					
Bijdrage DESOM	89	89	89	89	89
Algemene dekkingsmiddelen					
Indexatie OZB	-	31	74	117	160
Extra dividend Alliander	44	-	-	-	-
Rente schatkist	300	150	-	-	-
AU gemeentefonds Meicirculaire 2024	467	688	630	704	1.768
AU gemeentefonds Decembercirculaire 2023	393	14	20	19	21
AU gemeentefonds Wijziging berekeningssystematiek	-745	-1.479	-556	-617	-560
AU gemeentefonds Incidentele compensatie	659	596	127	101	81
AU gemeentefonds Afschaffen opschalingskorting	-	-	632	626	622
AU gemeentefonds Afrekening BCF 2023	196	-	-	-	-
AU gemeentefonds Jeugd	-	470	-	-	-
Programma 2 Ruimte					
<u>Lasten:</u>					
Beheer openbare ruimte					
Incidenteel budget achterstallig onderhoud	1.158	-	-	-	-
Voorziening wegen dotatie	-1.158	-	-	-	-
Budget groot onderhoud wegen	793	793	793	793	793
Voorziening wegen dotatie	-550	-275	-275	-275	-275
Aanbesteding ruwmaaien	-19	-19	-	-	-
Areaaluitbreiding Reigersborg Zuid en bospark	-	-75	-75	-75	-75
Herstellen schade bermen	-15	-	-	-	-
Herstellen en aanplanten bomen n.a.v. stormschade	-10	-	-	-	-
Toezicht en werkvoorbereiding aanleg glasvezel	-100	-	-	-	-
Duurzaamheid en milieu					
Duurzaamheid onderzoek SMP	-	-50	-	-	-
Uitvoering recycleplan (tlv voorziening afvalinzameling)	-110	-	-	-	-
Circulaire economie	-10	-10	-10	-10	-10
Inhalen inspecties riolering (tlv voorziening riolering)	-50	-	-	-	-
Ruimtelijke ordening					
Gebiedsontwikkeling	-300	-182	-182	-182	-182
Omgevingswet (tlv reserve Omgevingswet)	-86	-	-	-	-
SED - Vergunningverlening	-29	-29	-29	-29	-29
VTH beleid	-9	-	-	-	-
<u>baten:</u>					
Beheer openbare ruimte					
Toezicht en werkvoorbereiding aanleg glasvezel	100	-	-	-	-
Duurzaamheid en Milieu					
Uitvoering recycleplan (onttrekking voorziening afvalinzameling)	110	-	-	-	-

Inhalen inspecties riolering (onttrekking voorziening riolering)	50	-	-	-	-
Ruimtelijke ordening					
SED - Vergunningverlening	29	29	29	29	29
Omgevingswet (onttrekking reserve Omgevingswet)	86	-	-	-	-
Gebiedsontwikkeling – inkomst anterieure overeenkomst	-	-	225	136	136
Programma 3 Samenleving					
<u>Lasten:</u>					
Sociaal Domein					
SED - Lokale uitvoering hervormingsagenda jeugd	-20	-36	-36	-36	-36
Kleinschalige woonvoorzieningen	-30	-30	-30	-30	-30
Pilot IKEC Hoorn integraal werken	-59	-59	-59	-	-
Basis Kader a(BKa)-klas	-9	-9	-9	-9	-9
Veilig Thuis	24	-	-	-	-
SED - Uitvoering Jeugd	-16	-16	-16	-16	-16
SED - Uitvoering Jeugd 1	-42	-42	-42	-42	-42
SED - Preventie sociaal domein	-35	-64	-64	-64	-64
Netwerkorganisatie Zorg in de regio Westfriesland	-43	-43	-43	-43	-43
SED - Administratie sociaal domein	-	-16	-16	-16	-16
Cliëntgebonden kosten Jeugd	-574	-574	-574	-574	-574
Cliëntgebonden kosten Wmo	-223	-223	-223	-223	-223
Visieleertraject Toegang	-20	-	-	-	-
Toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners	-9	-	-	-	-
Energietoeslag	-100	-	-	-	-
Vrijval stelpost ombuiging sociaal domein	-	-418	-	-	-
Sport, cultuur en recreatie					
SPUK versterken bibliotheeknetwerk en zorgplicht	-114	-	-	-	-
Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's)/bibliotheekwerk	-21	-	-	-	-
Onderhoud Kunst in de openbare ruimte.	-13	-	-	-	-
Cultuurcoach	-5	-5	-5	-5	-5
Subsidieregeling 8 Cultuureducatie en muziekonderwijs jeugd	15	-	-	-	-
Toilet Schellinkhout (tlv reserve Landschapsplan)	-10	-	-	-	-
Erfgoed en monumenten	-16	-	-	-	-
Zwembad het Streekbad energie	-37	-37	-37	-37	-37
Zwembad het Streekbad kosten tijdelijke vervanging	-50	-50	-50	-50	-50
Aanschaf sport- en spelmateriaal	-14	-	-	-	-
MJOP	-515				
Kapitaallast MFA Westwoud naar 2026	-	162	-	-	-
Kapitaallast MFA Schellinkhout naar 2027	-	135	135	-	-
Onderwijs					
Onderwijs achterstanden budget	-339	-	-	-	-
Garantstelling Taalhuis Westfriesland	7	-5	-5	-5	-5
Volksgezondheid					
Plaatsing AED's	-7	-	-	-	-

Baten:**Sociaal Domein**

Toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners	9	-	-	-	-
--	---	---	---	---	---

Sport, cultuur en recreatie

SPUK versterken bibliotheeknetwerk en zorgplicht	114	-	-	-	-
--	-----	---	---	---	---

Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's)/bibliotheekwerk	21	-	-	-	-
--	----	---	---	---	---

Zwembad het Streekbad	30	30	30	30	30
-----------------------	----	----	----	----	----

Toilet Schellinkhout (onttrekking reserve Landschapsplan)	10	-	-	-	-
---	----	---	---	---	---

Onderwijs

Onderwijs achterstanden budget	339	-	-	-	-
--------------------------------	-----	---	---	---	---

Volksgezondheid

Bouwkundig onderzoek naar de JGZ huisvesting	-20	-	-	-	-
--	-----	---	---	---	---

Saldo mutaties

-770	-782	137	-325	-486
nadelig	nadelig	voordelig	nadelig	nadelig

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Bestuur en ondersteuning

Lasten

Administratieve organisatie (2024 € 20.000 en 2025 € 25.000 incidenteel nadeel)

De 'administratieve organisatie' is hoe de organisatie vanuit de controller of accountant gezien wordt. Het betreft het beeld op het geheel van de bedrijfsprocessen op het gebied van risico's. Het geeft inzicht waar de risico's zitten en welke beheersingsmaatregelen zijn ingebouwd om ze te minimaliseren. In 2024 is het gewenst om extra inzet hiervoor te plegen waardoor de risico's beter in beeld komen en daardoor de rechtmatigheidsverantwoording vanuit het college makkelijker te verlopen.

Interim gemeentesecretaris en werving nieuwe secretaris (2024 €100.000 incidenteel nadeel)

Na het vertrek van de gemeensecretaris naar een andere gemeente, hebben wij besloten om over te gaan tot de benoeming van een interim gemeentesecretaris (tevens algemeen directeur van de SED-organisatie). Wij hebben hierbij overwogen dat het gewenst is om uit te gaan van een benoeming van maart tot en met december. Dit ter overbrugging van de periode waarin een zorgvuldige en afgewogen werving- en selectieprocedure kan worden opgestart om deze functie structureel in te vullen. Voor de meerkosten ten opzichte van de oorspronkelijke raming en voor de verwervingskosten van een nieuwe secretaris is een extra budget nodig van € 100.000.

Raad (2024 €8.000 structureel nadeel)

Vergoedingen voor raadsleden worden ieder jaar wettelijk vastgesteld. In verband hiermee moeten de budgetten worden aangepast.

Griffie (2024 €20.000 incidenteel voordeel)

In verband met personele wijzigingen op de griffie, waarbij o.a. een medewerker pas in de loop van het jaar in dienst komt, kunnen de budgetten worden aangepast.

Procedure Burgemeesters (2024 €9.000 incidenteel nadeel)

Procedure burgemeester zoeken is stopgezet omdat er geen nieuwe burgemeester gevonden is. Het proces van een burgemeester zoeken begint opnieuw waardoor er extra kosten gemaakt moeten worden.

Cursus politiek actief (2024 €1.000 incidenteel nadeel)

Cursus is eerder gegeven en draait om het enthousiasmeren van burgers om politiek actief te worden.

Opleiding griffier (2024 €5.000 incidenteel nadeel)

De griffier wil nog een opleiding volgen voor raadsgriffier.

Dienstverlening

Lasten

Organisatie verkiezingen (2025 € 41.000 incidenteel voordeel)

In 2025 zijn er geen verkiezingen gepland.

Afdracht leges reisdocumenten (2024 € 90.000 en vanaf 2025 t/m 2028 € 136.000 nadeel)

Tot en met 2028 is er een grote toename van het aantal reisdocumenten waardoor de inkomsten van de leges stijgen. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2014 reisdocumenten een langere geldigheidsdatum hebben gekregen, de zgn. paspoortenpiek. Doordat er meer reisdocumenten worden verstrekt komen er meer leges binnen; hiermee stijgt ook de afdracht naar het rijk. Bij de inkomsten vanuit de leges is hier rekening mee gehouden.

SED - Paspoortenpiek (2024 € 22.000 incidenteel nadeel)

Met ingang van 2024 t/m 2028 - verdubbelt (minimaal) het aantal aanvragen van reisdocumenten, de zogenaamde paspoortenpiek. Binnen de leges is in de begroting hier al rekening mee gehouden. De huidige capaciteit is ontoereikend om deze grote toename van aanvragen aan te kunnen waardoor de dienstverlening onder druk staat.

SED - Uitvoering gehandicaptenparkeerkaarten (GPK's) (2024 € 10.000 en 2025 e.v. € 18.000 structureel nadeel)

KCC voert al ruime tijd zonder capaciteit een extra taak vanuit de wegenverkeerswet, de aanvragen gehandicaptenparkeerkaarten beoordelen uit. Door de paspoortenpiek is dit niet meer mogelijk als extra taak en worden er middelen voor de uitvoering van deze wettelijke regeling aangevraagd. Zonder deze middelen kunnen aanvragen niet meer worden afgehandeld.

Baten

Leges reisdocumenten (2025 en 2026: € 99.000, 2027 en 2028: € 100.000 voordeel)

Vanaf 2025 is er een toename van de uitgifte van het aantal reisdocumenten waardoor de inkomsten van de leges stijgen. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2014 reisdocumenten een langere geldigheidsdatum hebben gekregen. Doordat er meer reisdocumenten worden verstrekt komen er meer leges binnen. Tevens wordt er vanaf 2025 wordt een wintertarief ingesteld voor de aanvragen reisdocumenten in de periode september t/m februari. Het tarief voor een reisdocument is in deze periode € 10,00 lager. Hierdoor wordt de legesopbrengst enigszins gedrukt.

Regionale samenwerking

Lasten

Bijdrage OBSW (vanaf 2024 € 48.000 structureel nadeel)

Door een aantal oorzaken is bijstelling van het budget regionale samenwerking noodzakelijk. Door het regioteam zijn namelijk hogere kosten doorbelast in verband met een stijging van de loonkosten, de voorbereiding van de regiodeal en het aanstellen van een netwerkcoördinator. Daarnaast is de contributie van de VNG substantieel verhoogd.

Bijdrage Desom (2024 e.v. € 55.000 structureel nadeel)

De begroting 2024 van Desom is vastgesteld. Hierin is de doorbelasting aangegeven per gemeente. Er was een reservering opgenomen voor de bijdrage van Desom deze reservering is komen te vervallen. De bijdrage is hoger dan opgenomen in onze raming.

Baten

Bijdrage Desom (2024 e.v. € 89.000 structureel voordeel)

De begroting 2024 van Desom is vastgesteld. Hierin is de doorbelasting aangegeven per gemeente. Deze bijdrage is hoger dan opgenomen in onze raming. 95% van de bijdrage Desom wordt door de gemeenten doorbelast naar de SED organisatie.

Overhead

Lasten

Alle onderstaande posten betreffen bedrijfsvoering SED breed. Dat betekent dat alle gemeenten hiermee moeten instemmen omdat het anders niet uitvoerbaar is. Indien een of meer van de drie gemeenten niet instemmen dan betekent dat dit voor alle gemeenten een nee is.

SED – Afdelingshoofd Jeugd en minima (2024 e.v. € 36.000 structureel nadeel)

De afgelopen jaren zijn er verschillen de taken vanuit de landelijke overheid en vanuit bestuurlijke opdrachten bij de verschillende domeinen terecht gekomen. Dit heeft er toe geleid dat de span of control van een aantal afdelingen niet meer in lijn is met de uitgangspunten die zijn vastgelegd in de notitie “Sturing en Ruimte”(gemiddeld 25 medewerkers per afdeling). De afdelingen Ruimtelijke Ordening, Veiligheid en Handhaving, consulenten en Communicatie, HR en Juridische zaken zijn dermate groot geworden dat het besturingsprincipe van integraal management in gevaar komt. Dit leidt tot een ongezond hoge werkdruk bij de betreffende afdelingshoofden. Door het opsplitsen van afdelingen en herverdelen van een aantal functies bij domein Ruimte en Samenleving ontstaan er twee nieuwe afdelingen en wordt de span of control genormaliseerd.

SED - WOO Projectvervangning (2024 € 22.000 incidenteel nadeel)

Vanuit de afdeling Informatie worden de projectleider en projectmedewerkers beschikbaar gesteld voor de implementatie en uitvoering van de Wet open overheid voor in totaal 44 uur per week. De incidentele bijdrage voor de Wet open overheid vanuit het rijk om deze medewerkers te kunnen vervangen is hiervoor echter niet toereikend. De opgaven binnen de vak afdeling zelf zijn zodanig groot dat de vervanging ook echt volwaardig moet zijn. In 2024 komen we daarvoor 75.000 euro te kort. Dit bedrag vragen we nu aan in de voorjaarsnota omdat anders noodzakelijke taken niet (goed) kunnen worden uitgevoerd.

Voorts merken we bij de SED dat het aantal Woo-verzoeken toeneemt. Ter vergelijking, in 2022 ontvingen we 34 verzoeken; in 2023 waren dit er 98.

Wij zien daarvoor verschillende oorzaken. Naast dat het vertrouwen in de overheid onder grote druk staat, heeft de inwerkingtreding van de Woo het opvragen van informatie extra in de schijnwerpers gezet. Het indienen van een verzoek is onder de Woo ook een stuk eenvoudiger geworden. Waar onder de Wob een verzoek alleen schriftelijk kon worden ingediend, is dat nu heel eenvoudig mogelijk via een digitaal webformulier.

Daarnaast zijn de Woo-verzoeken omvangrijker en gecompliceerder geworden. Steeds vaker worden er mailboxen over een aantal jaren van verschillende (oud) werknemers en/of bestuurders opgevraagd. Financieel is er geen enkele drempel meer voor het opvragen van een grote hoeveelheid documenten. Onder de Wob werden de stukken op papier verstrekt, waarbij per kopie leges in rekening mochten worden gebracht. Onder de Woo mag dit niet meer. De stukken worden onder de Woo digitaal kosteloos verstrekt. Door deze toename van 188% waarbij we invulling willen geven aan de wet, zijn wij genooddaakt om meer capaciteit beschikbaar te stellen.

SED - Bijstelling licenties SED (€ 57.000 voor 2024 en € 67.000 voor 2025 e.v. nadeel)

Binnen onze organisatie ervaren we momenteel een financiële uitdaging met betrekking tot het licentiebudget. Dit komt onder andere voort uit een verschil tussen het gehanteerde indexeringscijfer binnen onze organisatie en het Gemeentelijke Inkoop bij IT Toolbox (GIBIT), percentage waaronder IT-contracten vallen. In het jaar 2023 hanteerden we binnen onze organisatie een indexeringspercentage van 2,0%, terwijl het GIBIT-percentage op 3,7% lag. In 2024 steeg het interne indexeringspercentage naar 2,5%, terwijl het GIBIT-percentage een aanzienlijke toename vertoonde naar 5,3%. Leveranciers die niet onder de GIBIT vallen

hebben hun prijzen verhoogd met 10-15%, wat ook impact heeft op het licentiebudget. Omdat het GIBIT-percentage pas aan het einde van elk jaar wordt vastgesteld, wordt deze verhoging gecommuniceerd in de voorjaarsnota van het daaropvolgende jaar.

Daarnaast worden applicaties bij vervanging en verlenging steeds vaker aangeboden als Software as a Service (SaaS) waardoor de kosten hoger liggen dan bij applicaties die on-premises (op locatie SOM) worden geïnstalleerd. Dit jaar worden er 5 applicaties verlengd of vervangen door een SaaS-variant. We hebben hier al rekening mee gehouden in de aanvraag van het licentiebudget van 2025. Echter de exacte kosten van de nieuwe applicaties zijn nog niet bekend, eventuele verschillen zullen in de najaarsnota worden gecommuniceerd. In 2023 is het nieuwe zaakstelsel geïmplementeerd. Dit is uiteindelijk ook een SaaS geworden, waardoor de lasten welke samenhangen met de implementatie in zijn geheel in 2023 moesten worden genomen, waar in eerste instantie verwacht werd dat de kosten konden worden afgeschreven. De hiermee samenhangende lasten zijn gesaldeerd met de licentiekosten.

SED - Vervangen Key2burgerzaken en e-diensten (2024 € 10.000 incidenteel nadeel)

Bij burgerzaken wordt gebruik gemaakt van de applicatie Key2Burgerzaken en E-diensten. Dit contract loopt af in 2024 en wordt verlengd. Om de aanbesteding voor te bereiden wordt een projectleider ingezet. De projectleider wordt 12 uur per week ingezet gedurende 8 maanden.

SED - Kwaliteitszorgstelsel (2024 € 19.000 incidenteel nadeel)

De Archiefregeling 1995 artikel 16 stelt: "De zorgdrager zorgt ervoor dat het beheer van zijn archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een door hem toe te passen kwaliteitszorgstelsel". Vanuit de regio is een raamwerk voor kwaliteitszorg opgesteld dat in 2021 door de SED en de aangesloten gemeenten is vastgesteld. Dat raamwerk is nu vertaald naar een kwaliteitszorgstelsel dat geïmplementeerd moet worden. De implementatie van het kwaliteitszorgstelsel heeft ook de speciale aandacht van de Provincie in het kader van Interbestuurlijk Toezicht Informatiebeheer omdat dit onderwerp al vijf jaar terugkomt als aandachtspunt. Voor de implementatie is een projectleider nodig die hier een implementatieplan op kan maken. Deze taak is te groot om vanuit Informatiebeheer op te pakken en het project heeft impact op de gehele organisatie omdat alle processen en systemen moeten worden getoetst met dit kwaliteitssysteem.

SED - I-Navigator (2024 € 19.000 incidenteel en voor 2025 e.v. € 3.000 structureel nadeel)

VIND I-Navigator is een instrument, gelieerd aan het kwaliteitszorgstelsel, waarmee we de informatievoorziening in beeld brengen zodat we het informatiebeheer verbeteren. In dit instrument leggen we vast:

- Welke processen we uitvoeren en hoe deze worden vastgelegd in de systemen als zaaktype;
- Welke informatie een hoog risico vormen bij informatieverlies of een datalek;
- In welke systemen we informatie vastleggen per proces;
- Welke informatie we actief moeten publiceren op documentniveau;
- Welke wetgeving er per proces geldt;
- Voor welke processen een Data Protection Impact Assessment (DPIA) rapport is opgesteld.
- Bij welke processen persoonsgegevens worden verwerkt. Deze gegevens kunnen als een verwerkingsregister uit het systeem worden gehaald.

Dit instrument geeft ons een samenhangend overzicht van alle informatie in de organisatie wat we ook moeten kunnen tonen tijdens de gesprekken met de archiefinspecteur. Het is ook een bron van informatie bij de implementatie van het kwaliteitszorgstelsel

SED - Implementatie belastingapplicatie (2025 € 15.000 incidenteel nadeel)

De belastingapplicatie die wordt gebruikt binnen de organisatie moet worden aanbesteed in 2024. In 2025 wordt de applicatie geïmplementeerd met ondersteuning vanuit de leverancier.

Algemene dekkingsmiddelen

Lasten

SED bijdrage (2024 € 230.000, 2025 € 130.000, 2026 € 112.000 voordeel en 2027 € -140.000, 2028 € -785.000 nadeel)

Voor de bijdrage aan de SED organisatie is aansluiting gezocht bij de voorjaarsnota 2024 en de begroting 2025 van de SED organisatie. Bij het opstellen van de Begroting van de SED organisatie is aangesloten bij de regionale richtlijn voor GR-en in Noord-Holland Noord. Dit betekent dat voor de lonen een cumulatieve indexatie van 4,9% is meegenomen. Voor prijzen bedraagt deze indexatie 2,5%. Voor 2025 is de indexatie 2,3%.

Indexatie loon- en prijsontwikkelingen (2025 € 86.000, 2026 € 207.000, 2027 € 329.000, 2028 € 828.000 nadeel)

In de uitgangspunten van de begroting 2025 is opgenomen dat de inflatiegevoelige budgetten voor 2025 worden geïndexeerd conform de indexatie zoals die in de Meicirculaire 2024 worden opgenomen. De indexatie gebeurt op basis van de BBP prijs zoals genoemd in de voorjaarsnota 2024 van het Rijk. Voor 2025 is dit voor prijzen en lonen 2,3%. Voor 2025 en verder is dit gemiddeld 2,6%. In de meerjarenbegroting was al rekening gehouden met een indexatie van 2% voor prijzen en 4,9% voor lonen. Per saldo is er meerjarig sprake van een negatief effect.

Indexatie loon- en prijsontwikkelingen subsidies (2025 € 23.000, 2026 € 32.000, 2027 € 42.000, 2028 € 4.000 voordeel)

In de uitgangspunten van de begroting 2025 is opgenomen dat de subsidies, behalve de waarderingssubsidies, worden geïndexeerd conform de indexatie zoals die in de Meicirculaire 2024 worden opgenomen. Voor 2025 is dit voor lonen en prijzen 2,3% op basis van de BBP prijsindex. In de meerjarenbegroting was al rekening gehouden met een gemiddelde indexatie van 3,93%. Het verschil wordt nu in 2025 afgeraamd. Vanaf 2026 wordt rekening gehouden met een gemiddeld indexatiepercentage van 2,6%.

Indexatie GR'en (2025 € 20.000 nadeel, 2026 € 23.000, 2027 € 67.000 voordeel en 2028 € 54.000 nadeel)

In de uitgangspunten van de begroting 2025 is opgenomen dat voor de indexatie van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen wordt aangesloten bij de Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regeling Noord-Holland Noord van de Regietafel GR-en Noord-Holland Noord. Uitgangspunt Regietafel voor 2025 is een loonindexatie van 4% en een prijsindexatie van 3,7% (gemiddeld gewogen 3,91%). Voor de jaren 2026 en verder is een gemiddelde genomen van het BBP. Dit is gemiddeld 2,6%. In de meerjarenbegroting was al rekening gehouden met een gemiddelde indexatie van 3,5%. De betekend voor 2024 een negatief effect, voor 2026 en 2027 een positief effect en voor 2028 een negatief effect. De verschillen worden in de begroting 2025 verwerkt.

Baten

Indexatie OZB (2025 € 31.000, 2026 € 74.000, 2027 € 117.000 en 2028 € 160.000)

Voor de onroerende zaakbelastingen wordt uitgegaan van een opbrengststijging conform de indexatie zoals die in de Meicirculaire wordt opgenomen. Het indexatiecijfer voor 2024 voor prijsontwikkeling is 2,3% en 2,6% voor de jaren 2025 en verder. In de meerjarenbegroting was al rekening gehouden met een percentage van 1,6%. Het verschil wordt nu in de begroting 2025 en verder bijgeraamd.

Extra Dividend Alliander (2024 € 44.000 incidenteel voordeel)

Alliander heeft besloten het bedrijf Kenter te verkopen. Naar aanleiding hiervan heeft de Raad van Bestuur besloten tot uitkering van een speciaal dividend over het boekjaar 2024 van € 53 miljoen. Gemeente Drechterland is aandeelhouder van Alliander en ontvangt € 44.000 extra dividend in 2024.

Rente Schatkist (2024 € 300.000 en 2025 € 150.000 incidenteel voordeel)

In 2024 wordt rekening gehouden met een rentevoordeel van € 300.000 op de weggezette middelen bij 's Rijksschatkist en in 2025 van € 150.000.

Algemene uitkering gemeentefonds

Algemene uitkering (2024 € 970.000, 2025 € 289.000, 2026 € 853.000, 2027 € 833.000, 2028 € 1.932.000 voordeel)

De algemene uitkering in de begroting is gebaseerd op de septembercirculaire 2023. Inmiddels zijn de decembercirculaire 2023 en meicirculaire 2024 bekend.

De grootste wijzigingen betreffen de volgende vijf onderdelen:

- De resterende opschalingskorting is vanaf het jaar 2026 afgeschaft. Hiervoor is wel een eenmalige korting voor 2025 opgenomen.
- De nieuwe financieringssystematiek die vanaf 2026 in zou gaan, is naar voren gehaald. Deze systematiek geldt nu vanaf 2024. Hierdoor ontstaat er een nadeel vanaf 2024.
- De algemene uitkering wordt berekend aan de hand van maatstaven. Één van de maatstaven is huishoudens met een laag inkomen. Doordat het Rijk in december een fout had gemaakt in deze maatstaf was er veel onzekerheid over de hoogte van de te hanteren aantallen. Hier is nu duidelijkheid in gekomen. Dit levert een structureel voordeel op voor de gemeente Drechterland.

Ook is de indexering welke onderdeel was van de meerjarenraming van de algemene uitkering verlaagd.

- Omdat gemeenten in 2023 minder geclaimd hebben uit het BTW compensatiefonds, is het restant in 2024 toegevoegd aan de algemene uitkering.
- Eerder heeft het Rijk aangegeven vanaf 2025 een korting toe te passen van € 511 miljoen structureel inzake de Hervormingsagenda Jeugdzorg, omdat gemeenten vanaf 2025 instrumenten zouden krijgen om hetzelfde bedrag te kunnen besparen. Deze verlaging is geraamd op € 418.000 en daarvoor is een stelpost binnen het sociaal domein opgenomen. Het Rijk heeft nu bekend gemaakt dat de instrumenten niet zijn ingevoerd waardoor de verlaging van de kosten voor 2025 niet gerealiseerd worden. Door een gewijzigde uitkeringsfactor neemt de algemene uitkering met € 470.000 toe. Ook de stelpost zal worden afgeraamd.

Ontwikkeling Algemene uitkering***1000**

	2024	2025	2026	2027	2028
Stand AU Septembercirculaire 2023 (B2024)	36.017	37.465	35.623	36.721	36.721
<u><i>Bijstelling:</i></u>					
- Decembercirculaire 2023	393	14	20	19	21
- Meicirculaire 2024	467	688	630	704	1.768
<u><i>Algemeen</i></u>					
- Accresontwikkeling	-274	-387	757	750	755
- Financieringssysteem (1 miljard)	-471	-1.092	-1.313	-1.367	-1.315
- Incidentele compensatie	659	596	127	101	81
- Opschalingskorting	-	-	632	626	622
- Afrekening BCF	196	-	-	-	-
- Jeugd	-	470	-	-	-
<u><i>Totaal:</i></u>	<i>970</i>	<i>289</i>	<i>853</i>	<i>833</i>	<i>1.932</i>
	Voordelig	Voordelig	Voordelig	Voordelig	Voordelig
Stand AU na bijstelling Kadernota 2024-2028	36.987	37.754	36.476	37.554	38.653

Programma 2 Ruimte

Beheer openbare ruimte

Lasten

Voorziening Wegen (€243.000 voor 2024 en €518.000 voor 2025 e.v. structureel voordeel)

Sinds 2017 hebben de gemeenten de wettelijke plicht om de kosten voor onderhoud en investeringen vast te leggen conform het Besluit begroting en verantwoording (Bbv). In hoofdlijnen betekent dat alle onderhoudsposten en investeringen voor de lange termijn in het meerjarenperspectief van de begroting verantwoord moet zijn. Indien voor een areaal in het jaarprogramma fluctuaties verwacht worden dient daar een voorziening voor ingericht te zijn.

Met de behandeling van de kadernota en begroting 2018-2025 zijn de bijbehorende financiële middelen beschikbaar gesteld conform het 'Beheerplan kapitaalgoederen openbare ruimte'. Het beheerplan geeft een beeld van het noodzakelijke onderhoud en de investeringen in de openbare ruimte in de gemeente Drechterland. Om fluctuaties voor het onderhoud van de kapitaalgoederen op te vangen is conform de BBV een voorziening nodig. Met het opstellen van het 'Beheerplan kapitaalgoederen openbare ruimte' is hier niet in voorzien.

Voorgesteld wordt een voorziening voor het onderhoud Wegen in te richten tot 2029 en deze per 1 januari 2024 in te laten gaan. De eerste storting voor de voorziening bedraagt €1.708.000 en de jaarlijkse dotatie vanaf 2025 bedraagt €275.000 tot 2029. Voorgesteld wordt de kosten te dekken uit de beschikbare middelen die de raad in de begroting 2022 heeft vastgesteld en de huidige beschikbare middelen voor het groot onderhoud wegen.

Voorziening wegen	2024	2025	2026	2027	2028
Dotatie voorziening	1.708.000	275.000	275.000	275.000	275.000
Onttrekking voorziening	1.343.000	590.000	92.000	507.000	248.000
Mutatie VJN/ KN	243.000	518.000	518.000	518.000	518.000

Aanbesteding ruw maaien inclusief schouw (2024 e.v. €19.000 structureel nadeel)

In het voorjaar van 2024 is de opdracht ruw maaien inclusief schouw opnieuw aanbesteed voor de duur van 2 jaar, met de optie de overeenkomst met 2 jaar te verlengen. De aanneemsom van de werkzaamheden ten opzichte van de oorspronkelijke raming is € 19.000. Deze afwijking past binnen het inkoopbeleid van de SED.

Overdracht groenonderhoud Reigersborg-zuid en bospark (Areaal uitbreiding) (2025 e.v. €75.000 structureel nadeel)

Vanaf 2025 wordt woonwijk Reigersborg-zuid overgedragen aan de gemeente. Onderdeel van de overdracht is het onderhoud van het naastgelegen bospark. Het bospark is tot stand gekomen in samenwerking met bewoners en verschillende stichtingen en verenigingen. Het onderhoudsprogramma van het bospark heeft een opzet om de biodiversiteit in het park te versterken.

Herstellen schades bermen (2024 € 15.000 incidenteel nadeel)

Afgelopen jaar hebben wij een toename van schades aan de bermen geconstateerd. De schades ontstaan door (vracht)verkeer die naast de rijbaan rijden, waardoor er sporen ontstaan. De sporen geven een onveilige situatie voor overige weggebruikers. Daar de veroorzaker niet achterhaald kan worden is het niet mogelijk schades te verhalen.

Herstellen en aanplanten bomen nav stormschade (2024 € 10.000 incidenteel nadeel)

Mede door klimaatveranderingen zien we een toename van zware stormen, met name een zomerstorm geeft veel schade door het aanwezige bladvolume in de boom. In het kader van

de veiligheid is het noodzakelijk dat de schades worden opgeruimd en bomen opnieuw aangeplant worden zoals in het omgevingsprogramma bomen is opgenomen. Schades worden verholpen door snoeiwerkzaamheden of dient de boom als geheel verwijderd te worden. De afgelopen jaren met uitzondering van 2023 zien we een trend ontstaan waarbij een schadepost ontstaat van 15.000 per jaar. Opgenomen is het herstellen van de stormschades en het opnieuw aanplanten van nieuwe bomen.

Toezicht en werkvoorbereiding aanleg glasvezel (2024 € 100.000, budgettair neutraal)

Delta Fiber loopt uit de planning voor het aanleggen van de glasvezel in Drechterland. Voor de externe inhuur (toezicht en werkvoorbereiding) hebben we aanvullende budget gevraagd van €100.000 bij de netbeheerder Delta Fiber. De aanvraag is gehonoreerd door Delta en is per mail bevestigd, waardoor we de 2 Fte's (Werkvoorbereiding en Toezichthouder) inhuur kunnen verlengen tot en met eind augustus 2024. Door de toekenning blijven de kosten voor het inhuren van personeel budgettair neutraal.

Duurzaamheid en milieu

Lasten

Duurzaamheid: Onderzoek Soorten Management Plan (SMP) (2025 € 50.000 incidenteel nadeel)

Voor de wet Natuurbescherming is het noodzakelijk een SMP op de stellen voordat begonnen kan worden met de grootschalige verduurzaming van de bestaande woningen. Dit geldt in het bijzonder voor de maatregel spouwmuur isolatie (verblijfplaats voor vleermuizen). Het onderzoeken en het opstellen van een SMP start in 2024 en kent een doorloop naar 2025 (zie KN). De middelen die via het Nationaal Isolatieprogramma en de Specifieke Uitkering (SPUK) ter beschikking zijn gesteld (€ 1.059.000), mogen alleen worden aangewend voor concrete isolatiemaatregelen aan woningen. Het SMP moet de gemeente zelf bekostigen. Zonder een SMP kan de energiebesparing via de grootschalige isolatieaanpak niet worden uitgevoerd en moeten de verkregen middelen worden teruggestort.

Afval (2024 € 110.000 incidenteel, budgettair neutraal)

Op 20 december 2021 is het Recycleplan vastgesteld. De raad heeft bij behandeling van het raadsvoorstel indertijd besloten om de eenmalige kosten voor implementatie (€ 110.000) te dekken uit de algemene reserve. Deze kosten zijn echter na het besluit niet verwerkt in de begroting. Omdat er voldoende ruimte is in de egalisatievoorziening afval worden de kosten gedekt uit deze voorziening.

Circulaire economie (2024 e.v. € 10.000 structureel nadeel)

In de VVRE is afgesproken om als Westfriese gemeenten regionale uitvoeringsplan Circulaire economie. uit te voeren. Het budget is bedoeld om de kosten te dekken van deelname en om de projecten te implementeren binnen de gemeente. Deze projecten richten zich met name op innovatieve inkoopprocessen, verduurzaming van de bouwsector en het onderzoeken van regelgeving die innovatie en verduurzamingsinitiatieven in de weg staan.

Inhalen inspecties riolering (2024 € 50.000 incidenteel, budgettair neutraal)

Bij het vaststellen van het Programma Stedelijk Water en Riolering 2023-2024 is bekend gemaakt dat er extra inspecties van de staat van de riolering moest worden gedaan. Dit is, zoals in de jaarrekening al aangegeven, niet uitgevoerd en is het voornemen de inspecties in 2024 uit te voeren. Dit betekent dat we het budget van 2023 naar 2024 moeten over plaatsen. De resultaten van deze inspecties wordt verwerkt in het nieuwe Programma Stedelijk Water en Riolering 2025-2027 dat kwartaal 4 2024 ter vaststelling wordt aangeboden.

Ruimtelijke ontwikkeling

Lasten

Projecten gebiedsontwikkeling (2024 €300.000 incidenteel 2025 e.v. € 182.000 structureel)

Op dit moment werkt er personeel aan projecten waarvoor nog geen voorbereidingskrediet beschikbaar is. Voor deze projecten worden kosten gemaakt zonder dekking. In de voorjaarsnota van de gemeente zal hiervoor structureel een algemeen budget worden aangevraagd. De baten komen voort uit onder andere anterieure overeenkomsten.

Programma Omgevingswet (2024 € 86.000 budgettair neutraal)

In 2024 is er voor het programma Omgevingswet geld nodig voor het afmaken van de omgevingsvisie, het pilot omgevingsplan en het opstellen van nota's grondbeleid en kostenverhaal. Daarnaast wordt expertise ingehuurd om de organisatie te ondersteunen bij het werken onder de Omgevingswet. De middelen die de drie gemeenten dit jaar beschikbaar stellen zijn niet toereikend daarvoor. Daarom worden de beschikbare budgetten aangevuld met beschikbare middelen uit de bestemmings/egalisereserves programma Omgevingswet van de drie gemeenten. In de reserves zit voldoende geld om het beschikbare budget aan te vullen tot het benodigde bedrag.

SED - Vergunningverlening (2024 e.v. € 29.000 budgettair neutraal)

De gemiddelde werkdruk bij het team Vergunningen van de afdeling VTH is de afgelopen 6 maanden met bijna 50% toegenomen. Deze verhoogde werkdruk leidt tot een vertraging in de behandeling van de aanvragen en brengt risico's voor de personele inzet met zich mee. Om de dienstverlening op peil te houden en de werkdruk voor de huidige vergunningsverleners te normaliseren, vragen we 1 extra FTE vergunningsverlener aan. De kosten willen we dekken uit de toegenomen opbrengsten van de leges. Hiermee houden we de kostendekkendheid op peil. Het risico van het niet honoreren van deze aanvraag is dat de toenemende werkdruk leidt tot uitval en/ of het niet in behandeling nemen van aanvragen binnen de gestelde termijnen. De dienstverlening kan hiermee een deuk oplopen en de gemeenten kunnen hierdoor in gebreke worden gesteld.

Vernieuwing VTH beleid (2024 € 9.000 incidenteel nadeel)

Afgelopen jaar heeft de gemeente de waardering goed gekregen vanuit de provincie op interbestuurlijk toezicht. Om dit vast te houden is een vernieuwing van het VTH beleid nodig. De opdracht voor het schrijven van dit nieuwe VTH beleid wordt bij een extern bureau belegd om zo tijdig te voldoen aan de eisen van de provincie.

Baten

Projecten gebiedsontwikkeling (2026 €225.000, 2027 en 2028 € 136.000 incidenteel voordeel)

De baten komen voort uit onder andere anterieure overeenkomsten.

Programma Omgevingswet (2024 € 86.000 budgettair neutraal)

Zie lasten voor de toelichting.

SED - Vergunningverlening (2024 e.v. € 29.000 budgettair neutraal)

Zie lasten voor de toelichting.

Programma 3 Samenleving

Sociaal Domein

Lasten

SED - Lokale uitvoering Hervormingsagenda Jeugd (2024: € 20.000 en 2025: € 36.000 nadeel structureel)

Voor een lokale vertaling van, en sturing op de opgaven uit de opgelegde hervormingsagenda is naast de standaard inzet een lokale projectleider nodig. De middelen voor de hervormingsagenda voorzien ook in uitvoeringskosten.

De Hervormingsagenda Jeugd heeft als doel om passende zorg te bieden aan de meest kwetsbare inwoners en tegelijkertijd de kosten beheersbaar te houden. De gemeente heeft opdracht van het Rijk gekregen om tot 2028 uitvoering te geven aan de opgaven die opgenomen zijn in de Hervormingsagenda Jeugd. De Hervormingsagenda Jeugd kent een 7-tal opgaven:

1. Reikwijdte en preventie
2. Toegang
3. Kwaliteit en effectiviteit
4. Kennis, leren en ontwikkelen
5. Regionalisering
6. Inkoop en administratieve lasten
7. Data en monitoring

Thuis voor Noordje

Met het bovenregionale programma 'Thuis voor Noordje' willen we de vormen van Jeugdhulp met verblijf zoveel als mogelijk terugdringen of wanneer dit niet mogelijk is, deze zo thuis als mogelijk organiseren. In Westfriesland is 'Thuis voor Noordje' vertaald in een Westfriese versie; *de Houtskoolschets*. De 'Houtskoolschets' richt zich onder andere op het ontwikkelen van kleinschalige woonvormen als verblijfsalternatief. Daarnaast wordt ingezet op ondersteuning door integrale gezinsteams ter voorkoming van een uithuisplaatsing. Beide pilots worden nader toegelicht.

Kleinschalige woonvoorzieningen (2024 e.v. € 30.000 structureel nadeel)

Het streven is om in 2024/2025 minstens twee kleinschalige woonvoorzieningen (KWV) te realiseren in Westfriesland om jeugdigen met complexe problematiek en woonurgentie een vaste woonplek met perspectief te kunnen bieden. Op deze manier hoeft een jeugdige niet meer te verplaatsen wat bijdraagt aan stabiliteit en een beter herstel. Een plaatsing binnen een KWV wordt gefinancierd vanuit de cliëntgebonden kosten Jeugd.

Pilot Integraal Kind Expertise Centrum (IKEC) Hoorn integraal werken (2024, 2025, 2026 € 59.000 incidenteel nadeel)

Met ingang van september 2023 is op het IKEC Hoorn de pilot Integraal werken gestart. Met deze pilot wordt jeugdhulp binnen onderwijs op het IKEC voor ieder kind toegankelijk gemaakt door integrale bekostiging. Dit houdt in dat de jeugdhulp zal worden bekostigd op basis van populatie en niet meer vanuit individuele jeugdhulpbeschikkingen. Op die manier kan sneller en efficiënter hulp worden geboden aan kinderen die dat nodig hebben en is de samenwerking tussen jeugd en onderwijs beter geborgd. Het betreft een regionale pilot.

Basis Kader a(BKa)-klas (2024 e.v. € 9.000 structureel nadeel)

In samenwerking met de scholen voor voortgezet onderwijs in West-Friesland Oost is met ingang van 1 augustus 2021 gezamenlijk de BKa-klas opgezet. De BKa-klas is een vaste kleine klas van ongeveer 12 tot 14 leerlingen met vaste leraren, onderwijsassistenten én jeugdhulp. De BKa-klas maakt onderdeel uit van het Martinuscollege. De leerlingen komen vanaf het Speciaal Voortgezet Onderwijs en kunnen Vmbo-niveau aan maar hebben in de klas extra ondersteuning nodig. Dit kan individuele ondersteuning betreffen en/of klassikale trainingen op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling. Op deze manier krijgen de leerlingen zo thuisnabij mogelijk onderwijs en wordt voorkomen dat zij buiten de regio naar school moeten.

De jeugdhulp wordt momenteel voor 24 uur per week geleverd. Inmiddels is er een derde leerjaar gestart per schooljaar 2023/2024. Hierdoor is 24 uur jeugdhulpinzet per week niet toereikend, het leerlingaantal is immers toegenomen, waardoor de inzet van jeugdhulp uitgebreid dient te worden. Wij stellen regionaal 16 uur extra jeugdhulp per week beschikbaar. Deze collectieve hulp is goedkoper dan individuele voorzieningen via de cliëntgebonden kosten.

Veilig Thuis (2024 € 24.000 incidenteel voordeel)

Veilig Thuis is de organisatie die de hulpverlening biedt aan kinderen en gezinnen die in onveiligheid verkeren binnen het gezin. De begroting van Veilig Thuis voor 2024 is naar beneden bijgesteld voor Drechterland in verband met verlaagd gebruik van de diensten van Veilig Thuis in 2023.

SED - Uitvoering Jeugd (2024 e.v. € 16.000 structureel nadeel)

In de afgelopen jaren is er een aantal wettelijke taken bijgekomen die de consultants van de SED-organisatie moeten uitvoeren. Dit betreft:

- De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Van Jeugdconsultanten wordt verwacht dat zij bij vermoedens van huiselijk geweld overleggen met een collega of, indien nodig, met Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Sinds 1 januari 2024 is een deel van de uitvoering van de crisisdienst bij de Jeugdconsultanten komen te liggen.

SED - Uitvoering Jeugd 1 (2024 e.v. € 42.000 structureel nadeel)

Door wijzigingen in contracten en wetwijzigingen zijn er meer uitvoeringstaken toegevoegd aan de taken van de Jeugdconsultanten. Deze concentreren zich met name op het voeren van procesregie en een toename van het aantal GI-zaken (Jeugdbescherming). Hierover zijn regionale afspraken gemaakt met Westfriese gemeenten. Tevens zien we een stijging van het aantal aanvragen en herbeoordelingen.

Daarnaast maken de inkoopstrategie jeugd en de daaruit voortvloeiende inrichtingskeuzes dat de regierol vanuit de lokale toegang gaat wijzigen en intensiveren. Een regionale voorwaarde is dat een lokale toegang betrokken is bij alle casussen die vallen onder de hoog specialistische zorg (segment C). Het gaat binnen deze scope ten slotte over zeer complexe multiprobleem gezinnen waar meerdere zorgaanbieders en hoge kosten mee gepaard gaan. Belang van de gemeente is om juist bij deze doelgroep te sturen op 1 gezin 1 plan 1 regisseur, integraal domein overstijgend werken, voorkomen van stapelen van zorg en afschalen waar kan.

Ten opzichte van de huidige situatie gaat Segment C qua populatie groter worden (meer casuïstiek waarbij regie voorwaardelijk is) en daarnaast verstevigt. Dit vraagt om meerdere uren inzet per week, dit kan oplopen bij crisisgevoelige en/ of veiligheidszaken. Met de huidige

formatie kan deze inzet niet gerealiseerd worden, kan de gemeente niet voldoen aan de gemaakte regionale afspraken en besluitvorming. Het voeren van regie op complexe casuïstiek draagt bij aan het tijdig kunnen sturen op de ingezette zorg, tijdig op- en afschalen en de daarmee gepaarde kosten per cliënt.

Om grip te kunnen krijgen op de stijgende kosten jeugdzorg is de uitbreiding van de formatie van de uitvoering noodzakelijk. Triage is een manier om de stijgende kosten minder hard te laten oplopen. Triage is aan de voorkant goed selecteren en bewust afwegen welke zorg écht noodzakelijk is. We leren van andere gemeenten dat investeren in zakelijke triage kan leiden tot minder zware zorg. Concreet krijgt dit vorm in een goed toegeruste toegang. Doen we wat nodig is? En doen we niet van wat niet nodig is.

SED - Preventie sociaal domein (2024 € 35.000 en 2025 e.v. € 64.000 structureel nadeel)

Het sociaal domein vraagt met de hervormingsagenda en inkoop 2025 om een transformatie van specialistische zorg naar het voorveld, door zoveel mogelijk in te zetten op vroegsignalering en lichte vragen en ondersteuning dichtbij de inwoner lokaal op te vangen. In de vastgestelde Stip op de Horizon (december 2023) is deze beweging van regionaal naar lokaal aanbod vastgelegd voor het sociaal domein in brede zin.

De gemeente wil een stevig voorveld inrichten; een sociale basisinfrastructuur, waarbij zorg en ondersteuning in de leefomgeving van de inwoner, en anders zo nabij mogelijk, is georganiseerd. De inzet is om inwoners in staat te stellen hulpvragen zoveel als mogelijk zelfstandig op te lossen, al dan niet met behulp van het sociaal netwerk. Het realiseren van de brede transformatie binnen het sociaal domein vraagt om een stevige en langdurige inzet. Hiervoor is beleidscapaciteit nodig om het voorveld zodanig te richten zodat het daadwerkelijk de duurdere tweede-lijnszorg kan afvangen. Zonder deze extra inzet kan de gewenste transformatie minder snel worden vormgegeven.

Netwerkorganisatie Zorg in de regio Westfriesland (2024 e.v. € 43.000 structureel nadeel)

De Netwerkorganisatie verzorgt voor Westfriesland de inkoop en contractmanagement van de Wmo en Jeugdhulp maatwerkvoorzieningen. In 2024 zijn nieuwe overeenkomsten afgesloten. Er was in 2022 meerjarig €115.000 begroot. Bij de najaarsnota 2022 is € 40.000 afgeraamd in de veronderstelling dat deze kosten in mindering zouden worden gebracht bij de afrekening vanwege de detachering van een medewerker naar de NWO. Dit wordt hersteld.

SED - Administratie sociaal domein (2025 e.v. € 16.000 structureel nadeel)

Door de nieuwe inkoop in het sociaal domein, waarbij er is gekozen om te werken met meerdere uitvoeringsvarianten, waarbij zowel inspanning gerichte als outputgerichte benaderingen worden toegepast, brengt verschillende administratieve uitdagingen met zich mee die meer inzet vereisen op het gebied van administratie en kwaliteitsadviesing

Cliëntgebonden kosten Jeugd (2024 e.v. € 574.000 structureel nadeel)

De cliëntgebonden kosten Jeugdwet zijn in 2023 enorm toegenomen. Dit heeft ook een meerjarig effect. Oorzaken liggen met name in de zorgzwaarte, de vraag naar hoog specialistische jeugdhulp stijgt. Daarnaast is er onvoldoende procesregie en wordt door verwijzers vaker naar zwaardere en dure zorg verwezen. Uitgangspunt voor de prognose 2024 en verder zijn de cijfers in de jaarrekening 2023.

Cliëntgebonden kosten Wmo (2024 e.v. € 223.000 structureel nadeel)

Uitgangspunt voor de prognose 2024 en verder zijn de cijfers in de jaarrekening 2023.

Visieleertraject Toegang (2024 € 20.000 incidenteel nadeel)

Voor inwoners is het belangrijk dat toegang tot hulp eenvoudig en doeltreffend georganiseerd is. Ook sturen de landelijke ontwikkelingen binnen de hervormingsagenda Jeugd, Thuis voor Noordje en het toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming aan op een goed georganiseerde toegang waarbij de inwoner snel de juiste zorg kan krijgen.

De toegang is door de drie SED-gemeenten op verschillende manieren georganiseerd. Om de toegang zo efficiënt als mogelijk te organiseren is de VNG gevraagd een visieleertraject te starten waarbij er een advies is uitgebracht. Op basis van dit advies zal een plan worden geschreven waarin de adviezen van de VNG verder uitgewerkt zullen worden.

Toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners (2024 € 9.000 budgettair neutraal)

Om de regionale toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners lokaal uit te voeren zetten wij in op preventieve activiteiten.

Energietoeslag (2024 € 100.000 incidenteel nadeel)

In de collegevergadering van 21 november 2023 is het voorstel Energietoeslag aangenomen. Om de Energietoeslag 2023 uit te voeren dienen de middelen beschikbaar te worden gesteld. Het Rijk heeft middels de Decembercirculaire 2023 het restant budget beschikbaar gesteld aan het gemeentefonds voor de uitvoering en verstrekking van deze regeling. De gemeenteraad wordt gevraagd deze gelden te bestemmen voor de uitvoering van de energietoeslag 2023. Per 1 juni 2024 loopt de Energietoeslag 2023 af.

Vrijval stelpost ombuiging sociaal domein (2025 € 418.000 incidenteel nadeel)

Eerder heeft het Rijk aangegeven vanaf 2025 een korting toe te passen van € 511 miljoen structureel inzake de Hervormingsagenda Jeugdzorg, omdat gemeenten vanaf 2025 instrumenten zouden krijgen om hetzelfde bedrag te kunnen besparen. Deze verlaging is geraamd op € 418.000 voor de gemeente Drechterland en daarvoor is een stelpost binnen het sociaal domein opgenomen. Het Rijk heeft nu bekend gemaakt dat de instrumenten niet zijn ingevoerd waardoor de verlaging van de kosten voor 2025 niet gerealiseerd worden. Door een gewijzigde uitkeringsfactor neemt de algemene uitkering met € 470.000 toe. Ook de stelpost zal worden afgeraamd.

Baten

Toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners (2024 € 9.000 budgettair neutraal).

Drechterland ontvangt € 9.000 vanuit het regionaal budget Maatschappelijk Opvang en Beschermd Wonen om de Toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners lokaal uit te voeren.

Sport, Cultuur en recreatie

Lasten

Eenmalige specifieke uitkering versterken bibliotheeknetwerk en zorgplicht 2026 (2024 € 114.000 budgettair neutraal)

Door gebruik te maken van de eenmalige specifieke uitkering versterkt de gemeente Drechterland het bibliotheeknetwerk in 2024 en 2025. Hiermee bereidt de gemeente zich voor op de wijziging van de Bibliotheekwet in 2026. Dan gaat de zorgplicht gelden waarmee de gemeente de wettelijke taak krijgt om ervoor te zorgen dat inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek. De komende jaren geeft de bibliotheek steeds meer vorm aan de maatschappelijke bibliotheek. Dit betreft een budgettair neutrale mutatie.

Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's)/bibliotheekwerk (2024 € 21.000 budgettair neutraal)

Sinds 1 januari 2023 ligt de financiering van de IDO's bij de gemeenten. Gemeenten krijgen hiervoor een specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk om de bestaande IDO's te kunnen bekostigen. Om inwoners te helpen zijn er Informatiepunten Digitale Overheid ingesteld bij de bibliotheken, waar mensen met allerlei hulpvragen aankloppen. Medewerkers van de informatiepunten krijgen niet alleen specifieke vragen over digitale overheidsdiensten, ook wordt hulp gevraagd over digitalisering in het algemeen. Dit betreft een budgettair neutrale mutatie.

Onderhoud Kunst in de openbare ruimte (2024 € 13.000 incidenteel nadeel)

Jaarlijks wordt er regulier onderhoud uitgevoerd aan de kunstobjecten in de Openbare Ruimte. Dit betreft het schoonmaken van de kunstwerken en de monumenten. Daarnaast is er groot onderhoud nodig op een aantal kunstwerken. Om dit te kunnen uitvoeren dient het budget te worden bijgesteld en een eventueel restant kan gestort worden in de reserve kunst en cultuur.

Cultuurcoach (2024 e.v. € 5.000 structureel nadeel)

De cultuurcoach, in dienst bij de Westfriesse bibliotheken, werkt voor de gemeente Drechterland, Stede Broec en Medemblik. De combinatiefunctie cultuur bevordert dat kinderen vertrouwd raken met één of meer kunst- en cultuurvormen en ondersteunt de scholen bij het uitvoeren van cultuureducatie en muziekonderwijs. Daarnaast zorgt de cultuurcoach voor het versterken van het culturele aanbod voor scholen en instellingen. Ook om het binnen- en buitenschoolse onderwijs te verrijken en beter op elkaar af te stemmen. Het huidige budget dient te worden bijgesteld.

Subsidieregeling 8 Cultuureducatie en muziekonderwijs jeugd (2024 €15.000 incidenteel voordeel)

Door een tekort aan vakdocenten in het muziekonderwijs is er minder subsidie aangevraagd dan beschikbaar is binnen het subsidieplafond. Het budget kan worden verlaagd. Het gaat om muziekonderwijs van muziekverenigingen en op basisscholen.

Toiletgebouw horecavoorziening Schellinkhout (2024 €10.000 budgettair neutraal)

Voor 2024 is er incidenteel budget à €10.000 nodig voor het toon- en werkbaar maken van het huidige toiletgebouw bij de horecavoorziening in Schellinkhout. Het Recreatieschap Westfriesland plaatst het toiletgebouw. Vanwege het belang van het oplossen van dit probleem voor de gemeente Drechterland (openbaar toilet) is afgesproken dat Drechterland de helft van de kosten voor haar rekening neemt. Kosten kunnen worden gedekt uit de reserve Landschapsplan die bedoelt is voor openluchtrecreatie.

Erfgoed en monumenten (2024 € 16.000 incidenteel nadeel)

In samenwerking met de historische verenigingen is in het verleden een inventarisatie gemaakt van objecten die binnen de diverse kernen monumentale waarden hebben en mogelijk kunnen worden aangewezen als gemeentelijk monument. Een aantal van deze objecten is vervolgens aangewezen als gemeentelijk monument. Ook is bij een aantal objecten onderzoek gedaan om de monumentale waarden vast te stellen maar is nog geen advies gegeven tot een definitief besluit. Het afgelopen jaar is door diverse belangenorganisaties verzocht om verdere uitvoering te geven aan dit traject. Deze uitvoering bestaat uit onderzoek doen naar de monumentale waarden van ieder object inclusief behandeling door de erfgoedcommissie. Voor deze uitvoering is een budget nodig van € 16.000. De gemeente moet op de verzoeken tot verdere uitvoering besluiten nemen. Daarbij geldt dat wanneer negatief wordt besloten op de verzoeken, in de toekomst het moeilijk is deze objecten alsnog als monument aan te wijzen. Budget voor onderzoek is nu dus noodzakelijk om de goede afwegingen te kunnen maken.

Wanneer de gemeente geen tijdig besluit neemt, wordt de gemeente in gebreke gesteld en moet de gemeente een dwangsom betalen aan de verzoeker.

Nutsvoorzieningen (2024 e.v. €37.000 structureel nadeel)

Het structurele verbruik en de bijbehorende kosten vertonen een stijgende trend als gevolg van een toenemend gebruik van het zwembad. De hogere activiteit in het zwembad en meer zwemlessen leidt tot een verhoogde vraag naar verwarming, water en elektra en personeel. Deze toename van het verbruik resulteert in hogere operationele kosten voor het zwembad.

Kosten tijdelijke vervanging (2024 e.v. €50.000 structureel nadeel)

Door structureel meer gebruik van het zwembad en de zwemlessen is er meer zwembadpersoneel nodig. Dit was vorig jaar al benoemd in de najaarsnota. Vanaf 2024 wordt dit structureel verhoogd.

Aanschaf sport en spelmateriaal (2024 €14.000 incidenteel nadeel)

Voor de Wiekslag Wijdenes is onvoldoende en dorpshuis de Dregt is op dit moment helemaal geen budget beschikbaar gesteld voor onderhoud en/of aanschaf sport en spelmaterialen. De zijn materialen zijn verouderd. Het is noodzakelijk deze te vervangen. Hetgeen wat vervangen dient te worden is een klimrek, turn matten en springbokken. De materialen die vervangen worden in de Dregt kunnen straks mee verhuizen naar het MFA.

MJOP (2024 € 515.000 incidenteel nadeel)

De verhoging van het bedrag van het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) in de voorjaarsnota is essentieel om het huidige werk voor het komende jaar uit te kunnen voeren, aangezien het huidige plan niet meer accuraat is. Het opstellen van een nieuw strategisch plan is noodzakelijk, maar in de tussentijd is het implementeren van een tijdelijke nood-MJOP, zoals besproken in de presentatie, cruciaal om urgente onderhoudsbehoeften aan te pakken.

Kapitaallast verschuiving MFA Westwoud (2025 € 162.000 incidenteel voordeel) en MFA Schellinkhout (2025 en 2026 € 135.000 incidenteel voordeel)

De kapitaalslasten van de MFA's zijn aangepast naar het jaar na de verwachte ingebruikname.

Baten

Eenmalige specifieke uitkering versterken bibliotheeknetwerk en zorgplicht 2026 (2024 € 114.000 budgettair neutraal)

We ontvangen een eenmalige specifieke uitkering voor wijziging van de Bibliotheekwet in 2026. Dit betreft een budgettair neutrale mutatie.

Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's)/bibliotheekwerk (2024 € 21.000 budgettair neutraal)

We ontvangen een specifieke uitkering om de bestaande IDO's te kunnen bekostigen. Dit betreft een budget neutrale mutatie.

Zwembad (2024 e.v. €30.000 structureel voordeel)

De structurele inkomsten van zwembad Het Streekbad kunnen naar verwachting toenemen door de geplande introductie van meer soorten zwemlessen komend jaar. Met name ABC-zwemlessen zullen populair zijn, aangezien twee andere nabijgelegen zwembaden gesloten zijn. Daarnaast zal de toevoeging van borstcrawl-lessen aan het lesaanbod naar verwachting ook bijdragen aan een stijging van de inkomsten.

Onderwijs

Lasten

Onderwijs achterstanden budget (2024 € 339.000 budgettair neutraal)

Het Onderwijsachterstandenbeleid-budget (OAB-budget) is gelabeld geld. Bij beschikking ontvangen met als doel het terugdringen van onderwijsachterstanden bij jonge kinderen.

Garantstelling Taalhuis Westfriesland (2024 € 7.000 voordeel incidenteel/ € 5.000 nadeel structureel)

Incidenteel is er voor 2024 in de begroting een bedrag opgenomen als garantstelling voor het Taalhuis Westfriesland. De garantstelling is voor 2024 niet meer nodig. Voor de toekomst is het noodzakelijk dat er structureel een bedrag in de begroting wordt opgenomen om te kunnen voldoen aan de garantstelling als dat financieel nodig mocht zijn.

Baten

Onderwijs achterstanden budget (2024 € 339.000 budgettair neutraal)

We ontvangen een eenmalige specifieke uitkering ten behoeve van de onderwijsachterstanden. Dit betreft een budgettair neutrale wijziging.

Volksgezondheid

Lasten

Plaatsing AED's (2024 €7.000 incidenteel nadeel)

Er zijn vier AED's die in 2024 geplaatst moeten worden om voldoende AED's te hebben volgens de richtlijnen. Een AED heeft een levensduur van 14 jaar.

Bouwkundig onderzoek naar de JGZ huisvesting (2024 € 20.000 incidenteel nadeel)

De GGD heeft in Drechterland twee kleine JGZ-locaties: een in Venhuizen en een in Hoogkarspel. Het pand in Venhuizen, aan de Twijver, is eigendom van de wooncorporatie de Woonschakel. Het wordt verhuurd aan de gemeente, die het op haar beurt onder meer verhuurt aan stichting dorps huis 't Centrum. Deze stichting verhuurt het weer aan de GGD. Het pand in Hoogkarspel, aan Om de Noord, is in eigendom van de Verloskundigenpraktijk. Beide locaties voldoen niet aan het PvE (Plan van Eisen) van de GGD en beide moeten behoorlijk verbouwd worden. Hiervoor is een bouwkundigonderzoek nodig om te kijken of de beoogde verbouwing realiseerbaar is.

Nieuw beleid 2024-2028

In dit hoofdstuk vindt u de door ons voorgedragen voorstellen voor nieuw beleid. Alle voorstellen zijn, net als de autonome mutaties, financieel verwerkt. Nadrukkelijk merken wij op dat wij aan u de keuze laten welke van deze voorstellen voor nieuw beleid u wel wilt uitvoeren en welke niet.

Verder bent u uiteraard in de gelegenheid om - via een amendement - andere voorstellen voor nieuw beleid in te dienen en hierover met elkaar de discussie aan te gaan. Wel wijzen wij er op dat als door de raad nieuwe voorstellen voor nieuw beleid worden ingediend, het gebruikelijk is dat de financiële dekking hiervan direct wordt aangegeven.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
<u>lasten:</u>					
Dienstverlening					
Dataloggers	-2	-2	-2	-2	-2
Project digitalisering bouwdoossiers	-70	-	-	-	-
Vernietiging archieven	-20	-	-	-	-
Programma 2 Ruimte					
<u>Lasten:</u>					
Beheer openbare ruimte					
SED - Functie coördinator ondergrondse infrastructuur	-29	-29	-29	-29	-29
Inrichting schoolzones	-	-92	-	-	-
Groenbeleidsplan	-30	-	-	-	-
Kapitaallasten Streekweg	-	100	100	100	100
Kapitaallasten reconstructie Schellinkhout OVL	-	-	-5	-5	-5
Kapitaallasten bermreconstructie Lakemanweg	-	-9	-9	-9	-9
Kapitaallasten reconstructie Zuiderdracht	-	-	-2	-2	-2
Duurzaamheid en milieu					
Donatie kruidenrijke grasmengels (tlv Algemene Reserve)	-8	-	-	-	-
Warmtetransitie en energiebesparing in de bestaande omgeving	-	-125	-18	-18	-18
Beleid plaagdierbeheersing	-9	-	-	-	-
Ruimtelijke ordening					
Woonprogramma	-	-60	-	-	-
<u>baten:</u>					
Beheer openbare ruimte					
SED - Dekking functie ondergrondse infrastructuur	21	21	21	21	21
Duurzaamheid en Milieu					
Donatie grasmengels (onttrekking Algemene Reserve)	8	-	-	-	-

Programma 3 Samenleving

Lasten:

Sociaal Domein

Pleegzorg	-	-10	-	-	-
Preventie- en kwaliteitscoördinator Team Inzet	-	-55	-55	-55	-55

Sport, cultuur en recreatie

Aanpak Laaggeletterdheid 2024	-25	-	-	-	-
-------------------------------	-----	---	---	---	---

Onderwijs

Kapitaallasten De Jozefschool in Venhuizen	-	-	-	-	-430
Kapitaallasten 't Padland in Venhuizen	-	-	-	-	-

Saldo mutaties	-164	-261	1	2	-428
	nadelig	nadelig	voordelig	voordelig	nadelig

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Overhead

Lasten

Dataloggers (2024 €2.000 structureel nadeel)

Ondanks dat er veel in het archief digitaal beschikbaar komt, is er ook veel papieren archief dat de gemeente moet bewaren tot moment van vernietiging of overbrenging naar het Westfries Archief. Om de fysieke kwaliteit van de archieven te garanderen, moeten de temperatuur en luchtvochtigheid in de archiefkluizen volgens de eisen van de Archiefregeling 1995 zijn. Het klimaat kunnen we volgen met dataloggers die deze waarden regelmatig meet. Zodra de meetwaarden niet volgens de eisen zijn, worden maatregelen genomen om het klimaat te verbeteren.

De huidige dataloggers zijn lastig uit te lezen en niet meer up-to-date. Deze gegevens moeten wel aan de archiefinspecteur getoond worden, daarom moeten de dataloggers dit jaar vervangen worden om aan deze verplichting te kunnen voldoen.

Project digitalisering bouwdoossiers (2024 €70.000 incidenteel nadeel)

N.a.v. een opdracht van afdeling ruimtelijke ordening in 2023 zijn wij gestart met het voorbereiden en digitaliseren van 123 meter omgevingsvergunningen, en de daar bijbehorende constructietekeningen en –berekeningen. Gedurende dit proces is er nog eens ruim 25 meter bijgekomen door teruggave van collega's en uitruimen van archieven.

Om een betrouwbare en toegankelijke digitale overheid en informatiehuishouding te garanderen, en tegelijkertijd vooruit te lopen op de Wet Open Overheid die in werking treedt, dient er tot digitalisering en overdracht van genoemde vergunningen naar het Westfries Archief te worden overgegaan. Het Westfries Archief neemt, na overdracht, de dienstverlening naar de inwoners en de gemeenteambtenaren over. Om dit project volledig af te ronden is er €70.000,- nodig.

Vernietiging archieven (2024 €20.000 incidenteel nadeel)

In de afgelopen jaren is een achterstand ontstaan in de vernietiging van zowel papieren als digitale dossiers. De achterstand van de papieren dossiers is twee jaar; de stukken die voor 2023 en 2024 in aanmerking komen, moeten nu vernietigd worden. De vernietiging van de digitale dossiers van Green Valley is nog niet uitgevoerd dus daar is de achterstand al vanaf de start van het zaakstelsel in 2015.

Vernietiging is voor Informatiebeheer een wettelijke verplichting waar we op getoetst worden door het Westfries Archief en de Provincie. Maar deze verplichting ligt er ook vanuit de AVG want we mogen de informatie niet langer bewaren dan noodzakelijk is voor het proces waarvoor het gebruikt wordt. Daarom is een uitvoeringsproject gestart om deze achterstanden in te lopen waarbij externe expertise wordt ingehuurd naast inzet van de reguliere medewerkers die na dit project het vernietigingsproces moeten uitvoeren.

Programma 2 Ruimte

Beheer openbare ruimte

Lasten

SED -Coördinatie / toezicht ondergrondse infrastructuur (2024 e.v. €29.000 structureel nadeel)

Autonome (en wettelijke) ontwikkeling vanwege de energietransitie, werken aan netcongestie en vele werkzaamheden ondergronds is extra capaciteit nodig voor coördinatie en toezicht. Indien deze functie niet ingevuld wordt kan onvoldoende invulling gegeven worden aan de wettelijk belegde coördinerende taak van de gemeente bij ondergrondse werkzaamheden. Hierdoor kan de energietransitie en netcongestie vertraagd aangepakt worden. Daarnaast is de kans groot dat de openbare ruimte slechter achtergelaten wordt na werkzaamheden vanwege het uitblijven van afdoende toezicht op deze werkzaamheden. Hierdoor stijgen de onderhoudskosten voor de gemeente. De dekking voor deze functie komt voor een deel uit de bijdrage van derden in de MOOR opbrengsten. De dekking is in totaal € 21.300. De verdeling over de drie gemeenten gaat via de verdeelsleutel.

Inrichting schoolzones (2025 € 92.000 incidenteel nadeel)

Steeds vaker is verkeersveiligheid rond schoolomgevingen onderwerp van gesprek. Er komen vanuit meerdere scholen verzoeken om de verkeersveiligheid rond de scholen te verbeteren. Bij de meeste scholen is veel autoverkeer aanwezig en zeker tijdens de momenten waarop kinderen naar school gebracht of gehaald worden is een overzichtelijke situatie rond de school van belang voor de veiligheid.

Binnen het verkeersplan wat voor gemeente Drechterland is opgesteld en aangenomen in de raad van 29 januari 2024 wordt dan ook aandacht gevraagd voor veilige schoolomgevingen binnen de hele gemeente. Doelstelling is het verbeteren van de verkeersveiligheid rond alle scholen in de gemeente.

Groenbeleidsplan (2024 €30.000 incidenteel nadeel)

Op 16 februari 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met klimaatambitie B met de bijbehorende adaptatiestrategie. Om uitvoering te geven aan de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie is de intentieovereenkomst Klimaatbestendige nieuwbouw ondertekend en een Inspiratieboek opgesteld voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. Een van de klimaatadaptatieve maatregelen is het toevoegen van groen aan de openbare ruimte. Het toevoegen van extra groen zorgt ervoor dat neerslag meer in de ondergrond kan infiltreren. Daarnaast draagt meer groen bij aan het verkoelen van de openbare ruimte bij hitte. Het vergroenen van de openbare ruimte vraagt om nieuw beleid. Voorgesteld wordt om €30.000 beschikbaar te stellen voor het opstellen van een groenbeleidsplan.

Kapitaallasten investeringen

Zie hoofdstuk Investeringsplan voor de onderbouwing.

- Streekweg (2025 e.v. € 100.000 voordeel)
- Reconstructie Schellinkhout openbare verlichting (2026 e.v. € 5.000 nadeel)
- Bermreconstructie Lakemanweg Venhuizen (2025 e.v. € 9.000 nadeel)
- Reconstructie Zuiderdracht (2026 e.v. € 2.000 nadeel)

Baten

SED Coördinatie / toezicht ondergrondse infrastructuur (2024e.v.€21.000 structureel voordeel)

Zie lasten voor de toelichting.

Duurzaamheid en milieu

Lasten

Donatie aanschaf kruidenrijke grasmengsels (2024 € 8.000 incidenteel nadeel)

Kruidenrijk grasland is gezond voor koeien, bodem, klimaat en milieu, maar de aanschaf van het zaaigoed is duurder dan de aankoop van graszaad. Bovendien betekent het een andere manier van bemesten en maaien. Voor de boer best een grote stap. Bij productief kruidenrijk grasland wordt er een mix van grassen, kruiden en vlinderbloemigen ingezaaid in plaats van een monocultuur gras. De vlinderbloemigen kunnen stikstof binden in de grond en dragen samen met de kruiden bij aan de biodiversiteit. Zaadmixen voor productief kruidenrijk grasland zijn echter duurder dan zaad voor bijvoorbeeld Engels raaigras. Daarom werken Urgenda en LTO Nederland samen om boeren korting te geven op een aantal van deze mengsels. Zij zijn een crowdfundingactie gestart waarbij ze partijen een bedrag à €8.000 vragen te doneren. Met het budget dat hierdoor ontstaat komt kan de korting aan de boeren worden gegeven. Zo kan een boer persoonlijk ondervinden wat de voordelen zijn. In de raadsvergadering van 22 april 2024 is een motie aangenomen om aan deze actie deel te nemen en het benodigde budget te dekken door een onttrekking uit de Algemene Reserve.

Warmtetransitie en energiebesparing in de bestaande omgeving (SMP 2025 incidenteel: € 125.000 en vanaf 2026 structureel € 18.000)

Warmtetransitie en energiebesparing in de bestaande omgeving hangen met elkaar samen. Bij de warmtetransitie wordt gestreefd naar het vervangen van aardgas door een andere warmtebron. Via wijkuitvoeringsplannen wordt daar uitvoering aan gegeven. De beschikbaarheid van een alternatieve warmtebron is leidend. Daarnaast is het belangrijk de bestaande woningvoorraad te verduurzamen, om zo met de beschikbare alternatieve warmtebronnen zo veel mogelijk woningen van warmte te kunnen voorzien.

In 2025 treffen we de voorbereiding om in 2026 een herijking van de Transitievisie Warmte (TVW) vast te laten stellen. In de huidige transitievisie warmte, uit 2021, ligt minder nadruk op het beschikbaar krijgen van warmtebronnen, waardoor de start van de wijkuitvoeringsplannen vertraagt. In 2025 vullen we de bronnenstrategie verder in. In samenwerking met het bedrijfsleven onderzoeken we de mogelijkheden voor een hoog temperatuur warmtenet m.b.v. geothermie. Hierbij brengen we ook de mogelijkheden voor laagtemperatuur warmtenetten in kaart. De kansrijke gebieden voor het opstellen van een wijkuitvoeringsplan (aardgasvrij) komen hiermee beter in beeld.

In 2025 geven we verder invulling aan een eerste wijkuitvoeringsplan, gericht op het buitengebied. We werken planmatig uit hoe individuele woningen aardgasvrij gemaakt kunnen worden. Het doel is om gezamenlijk een collectieve aanpak te vinden, waarbij de beperking van het energieverbruik het eindresultaat is. We maken hierbij gebruik van de ervaringen die we opdoen bij de pilot voor een wijkuitvoeringsplan op SED-niveau met het bewonersinitiatief de coöperatie Buurtwarmte Enkhuizen. Deze pilot, waarbij sprake is van een coöperatief warmtenet, verkeert in 2025 in de uitvoeringsfase.

Tegelijkertijd zetten we in 2025, in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma en de Specifieke Uitkering (SPUK) aanpak Energiearmoede, de daarvoor ontvangen gelden in voor de isolatie van koopwoningen met een energielabel van D en slechter. Doel is het isoleren van 352 koopwoningen met een lage WOZ-waarde en een lage energetische waarde. De woningen zijn daarmee beter voorbereid op een wijkuitvoeringsplan dat later kan volgen. Als deze aanpak succesvol is, wordt begin 2026 een vergelijkbaar aanvullend programma opgesteld en uitgevoerd. Voor dit vervolgtraject wordt eind 2024 en eind 2025 een aanvullende SPUK aangevraagd (2e en 3e tranches).

Voor een grootschalige aanpak van isolatie van woningen is vanuit de wetgeving een SMP (Soorten Management Plan) vereist. Daarin is een beschrijving opgenomen van ecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van soorten bij de woningen en de maatregelen die kunnen

worden genomen om het doden en/of het verwonden van deze soorten te voorkomen. Zonder SMP mogen geen isolatiemaatregelen worden genomen. Omdat voorwaarde is dat de verkregen SPUK-gelden specifiek alleen aan isolatiemaatregelen voor de 352 woningen wordt besteed, moet de gemeente het onderzoek naar het SMP uit eigen middelen bekostigen, evenals het verder uitwerken en monitoren van het SMP op gebiedsniveau. Om kosten te besparen werken we het SMP uit in samenwerking met de Westfrieze buurgemeenten. Momenteel kan daarvoor een subsidie van ca. 50% worden aangevraagd bij de Provincie Noord-Holland. Op basis van het SMP kan de Provincie Noord-Holland een gebiedsgerichte ontheffing afgeven, waardoor onderzoek per individuele woning niet meer nodig is.

Voor het onderzoek naar het SMP wordt voor 2025 incidenteel € 125.000 gevraagd. Voor het verder uitwerken en monitoren van het SMP wordt vanaf 2026 structureel € 18.000 gevraagd. Hierbij is rekening gehouden met het verkrijgen van een provinciale subsidie en kostenvoordeel door een Westfrieze gezamenlijke aanpak.

Tot en met december 2026 is voor de isolatie aanpak € 1.059.000 beschikbaar vanuit de eerste tranche SPUK, die aan de gemeente is uitgekeerd. De provincie stelt een subsidie beschikbaar voor het onderzoek naar het SMP. De jaarlijkse monitoring moet elke gemeente afzonderlijk begroten

Beleid plaagdier beheersing (2024 € 9.000 incidenteel nadeel)

De preventie en bestrijding van plaagdieren is verankerd in de Wet publieke gezondheid. De wet bepaalt dat de gemeente een zorgplicht heeft in het kader van de volksgezondheid en daarmee verantwoordelijk is voor de bestrijding en preventie van dierplagen. De gemeente heeft de plaagdierenbestrijding uitbesteed aan HVC. Het contract met HVC bestaat uit het determineren van plaagdieren in en om de woning en het opzetten van een plan van aanpak in samenwerking met de bewoner/eigenaar, inclusief de daaruit voortvloeiende controles. HVC is niet verantwoordelijk voor beleid en preventie. Ook de overige plaagdieren en locaties, waaronder openbare pleinen en straten, vallen niet onder dit contract. Wanneer de bestrijding niet leidt tot het gewenste resultaat, en bijvoorbeeld verder onderzoek moet plaatsvinden, heeft HVC geen verdere verantwoordelijkheid.

De gemeente kent momenteel geen beleid op het gebied van plaagdieren. Door dit hiaat is het niet duidelijk welke verantwoordelijkheid de gemeente heeft, worden inwonersvragen ad hoc opgepakt en kan niet adequaat gehandeld worden. Voor een duidelijke, ook voor bewoners herkenbare, lijn bij de aanpak van plaagdieren en preventie van dierplagen, is het noodzakelijk dat er beleid komt voor plaagdierbeheersing. Daarmee ontstaat ook helderheid over wat bewoners van de gemeente kunnen verwachten.

Baten

Onttrekking Algemene reserve: aanschaf kruidenrijke grasmengsels (2024 € 8.000 incidenteel nadeel)

Zie lasten voor toelichting.

Ruimtelijke ontwikkeling

Lasten

Woonprogramma (2025 € 60.000 incidenteel nadeel)

Het woonprogramma van de gemeente Drechterland heeft een looptijd tot en met 2025. Het is een wettelijke verplichting om te beschikken over een actueel woonbeleid (niet ouder dan 5 jaar). Om aan deze verplichting te voldoen is het nodig om in 2025 een nieuw woonprogramma te laten opstellen voor de periode 2026-2030.

Programma 3 Samenleving

Sociaal Domein

Lasten

Pleegzorg (2025 € 10.000 incidenteel nadeel)

Het is belangrijk dat er genoeg pleegouders zijn en dat hierin blijvend wordt geïnvesteerd. Pleegzorg is een relatief goedkope vorm van jeugdhulp voor jeugdigen die anders aangewezen zijn op duurdere vormen van verblijf.

Preventie- en kwaliteitscoördinator Team Inzet (2025 e.v. € 55.000 structureel nadeel)

Vanuit de Hervormingsagenda Jeugd en Toekomstscenario Jeugd wordt een grotere verantwoordelijkheid bij de gemeente neergelegd voor preventie en normaliseren voor alle inwoners van Drechterland. Uitvoering van preventie en zo laagdrempelig mogelijke zorg is belegd bij Team Inzet. Door een stijgende verantwoordelijkheid en wensen ten aanzien van de uitvoering, zullen hier vanaf 2025 extra financiële middelen voor nodig zijn.

Vanuit het Coalitie Uitvoerings Programma heeft team Inzet voor de doorontwikkeling en voor de uitbreiding van preventieve activiteiten een project van 2,5 jaar gedraaid, waarbij een functie van preventie- en kwaliteitscoördinator was toegevoegd aan het team. Deze functie heeft z'n meerwaarde aangetoond en om op een kwalitatieve manier uitvoering te blijven geven aan preventie (en de samenhang tussen alle activiteiten en organisaties) wordt gevraagd om een structurele voortzetting van deze functie binnen team Inzet.

Voor 2024 is er dekking binnen het bestaande budget, vanaf 2025 is extra budget nodig. Binnen dit takenpakket gaat in 2025 onder andere ook de VVE-coördinatie (voor- en vroegschoolse educatie) vallen. De coördinatie richt zich op verdere versteviging van het lokale netwerk en voor het bevorderen van de doorgaande leerlijn (de leerstof van de voorschoolse voorziening aan laten sluiten op de basisschool). Dit is van belang door de toenemende ontwikkelingsproblematiek van jonge kinderen (van 2 tot 6 jaar). Het VVE-werkveld is complex door het verschil in wet- en regelgeving en de gesplitste verantwoordelijkheid tussen scholen en gemeente. Door goede coördinatie worden partijen met elkaar verbonden waardoor er in een vroeg stadium een passende plek voor kinderen kan worden gevonden, wat de kans verkleint op het langdurig thuiszitten van jonge kinderen.

Onderwijs

Lasten

Aanpak Laaggeletterdheid (2024 € 25.000 incidenteel nadeel)

Ongeveer 2,5 miljoen Nederlanders hebben moeite met lezen, rekenen en het gebruiken van een computer of smartphone. Laaggeletterdheid heeft onder de inwoners van onze gemeente gevolgen op meerdere vlakken. Het is moeilijker een baan te vinden, laaggeletterde mensen hebben minder grip op geldzaken, zij hebben een slechtere gezondheid en minder digitale vaardigheden. Laaggeletterdheid wordt van generatie op generatie doorgegeven. Het is een cyclus die doorbroken moet worden. Vroegtijdige taalinterventie is op de lange termijn belangrijk. Voor de aanpak van laaggeletterdheid is het nodig om niet alleen naar de volwassenen te kijken, maar integraal naar het gehele gezin. Het is een integraal vraagstuk, omdat het invloed heeft op gezondheid, werk en financiële redzaamheid.

Om integraal en preventief laaggeletterdheid aan te pakken is budget benodigd. Vanaf eind 2024 hebben gemeenten de regierol in de aanpak van laaggeletterdheid. De Gezinsaanpak is daar een onderdeel van in de algemene aanpak van laaggeletterdheid. Het doel is om te voorkomen dat er een nieuwe generatie laaggeletterden opgroeit. Daarom is het belangrijk dat hierop ingezet wordt samen met de maatschappelijke organisaties en de partners uit verschillende domeinen om preventief te kunnen gaan werken.

Kapitaallasten investeringen onderwijshuisvesting

Zie hoofdstuk Investerings voor de onderbouwing

- De Jozefschool in Venhuizen (2028 e.v. € 430.000 nadeel)
- 't Padland in Venhuizen (2029 e.v. € 270.000)

Investerings

In de onderstaande tabel worden de nieuwe investeringen weergegeven. Hiervan zijn de kapitaallasten berekend. De kapitaallasten volgen op het jaar van de investering.

Openbare verlichting:

Kabel vervanging (2025 €90.000 nadeel incidenteel)

In 2025 wordt de riool vervangen op o.a. de Havenweg en Ravenstraat te Schellinkhout, gevolgd door het herstellen van alle verharding in 2025. Het huidige openbare verlichting netwerk is aangesloten op een netwerk van derden. Dit huidige netwerk is verouderd en gaat vertoont meerdere storingen. Om de openbare verlichting veilig en verantwoordelijk te laten branden is het noodzakelijk dat er nieuw netwerk aangebracht wordt in combinatie met de herstelwerkzaamheden van de verharding.

Verkeer

Bermverbetering Lakemanweg (2024 € 150.000 nadeel incidenteel)

Op de Lakemanweg dient de berm verbeterd te worden door middel van graskeien aan weerszijden van de rijbaan. Daar waar het verkeer elkaar ontmoet en elkaar gaat passeren, incl. agrarisch verkeer ontstaan veel gaten en oneffenheden in de berm. Het asfalt van de rijbaan wordt daardoor tevens aan de randen kapotgereden. Daarom willen we de bermen daar verbeteren om de weg toekomstbestendiger en veiliger te maken.

Reconstructie Zuiderdracht (2024 € 40.000 nadeel, incidenteel)

Voor de voorbereiding van de reconstructie van de Zuiderdracht is een budget beschikbaar gesteld van €80.000. Het is noodzakelijk om aanvullende onderzoeken uit te voeren. Hiervoor is een verhoging van € 40.000 voor nodig.

Onderwijshuisvesting

Conform de Wet Primair Onderwijs is de gemeente wettelijk verantwoordelijk voor het voorzien in adequate onderwijshuisvesting. Om in dit proces strategische keuzes te kunnen maken, is in 2020 het Integraal Huisvestingsplan Drechterland vastgesteld. Hieruit vloeit voort dat er op dit moment prioriteit wordt gegeven aan een huisvestingsvoorziening voor de twee basisscholen in Venhuizen: De Jozefschool (SKO De Streek) en 't Padland (Stichting Openbaar Onderwijs Present).

De Jozefschool in Venhuizen (2026 € 6,4 miljoen nadeel, incidenteel)

Er zijn verschillende scenario's denkbaar voor de onderwijshuisvesting van De Jozefschool in Venhuizen. Onderzoeksbureau Penta Rho heeft deze scenario's op draagvlak, haalbaarheid en investeringslast onderzocht. De onderzochte scenario's zijn (1) vervangende nieuwbouw op dezelfde locatie, (2) vervangende nieuwbouw op een andere locatie en (3) renovatie van het bestaande gebouw. De raad moet nog een keuze maken welke onderwijshuisvestingsvoorzieningen getroffen gaan worden voor De Jozefschool. Wij zien het als wenselijk om vooruitlopend op deze keuze de investering op te nemen in de begroting.

Het precieze investeringsbedrag wordt vastgesteld op het moment dat de raad een keuze maakt. Op basis van de vier investeringsramingen van Penta Rho kan wel een gemiddelde worden gegeven. Voor de Jozefschool komt dit neer op een indicatieve investering van € 6.400.000. In deze indicatieve investeringsraming wordt nog geen rekening gehouden met eventuele baten uit grondopbrengst.

Een kapitaallast start in het eerstvolgende boekjaar na oplevering van de school. De looptijd van de kapitaallast bij nieuwbouw is 40 jaar en bij renovatie is de looptijd 25 jaar.

De gemiddelde investeringskosten van nieuwbouw zijn 6,9 miljoen Euro wat neerkomt op een kapitaallast van 414.000 Euro, 40 jaar lang. De gemiddelde investeringskosten van renovatie zijn 5,9 miljoen wat neerkomt op een kapitaallast van 444.000 Euro, 25 jaar lang.

't Padland in Venhuizen (2028 € 4,0 miljoen nadeel, incidenteel)

Ook voor 't Padland heeft Penta Rho onderzoek gedaan naar draagvlak, haalbaarheid en investeringslast van diverse scenario's. Voor 't Padland wordt thans gedacht in twee denkrichtingen: (1) vervangende nieuwbouw op dezelfde locatie en (2) renovatie van het bestaande gebouw. De raad moet nog een keuze maken welke onderwijshuisvestingsvoorzieningen getroffen gaan worden voor 't Padland. Wij zien het als wenselijk om vooruitlopend op deze keuze de investering op te nemen in de begroting.

Het precieze investeringsbedrag wordt vastgesteld op het moment dat de raad een keuze maakt. Op basis van de investeringsramingen van Penta Rho kan wel een gemiddelde worden gegeven. Voor 't Padland komt dit neer op een indicatieve investering van € 4.000.000. In deze indicatieve investeringsraming wordt nog geen rekening gehouden met eventuele baten uit grondopbrengst.

Een kapitaallast start in het eerstvolgende boekjaar na oplevering van de school. De looptijd van de kapitaallast bij nieuwbouw is 40 jaar en bij renovatie is de looptijd 25 jaar.

De gemiddelde investeringskosten van nieuwbouw zijn 4,2 miljoen Euro wat neerkomt op een kapitaallast van 240.000 Euro, 40 jaar lang. De gemiddelde investeringskosten van renovatie zijn 3,8 miljoen wat neerkomt op een kapitaallast van 300.000 Euro, 25 jaar lang.

Meerjaren investeringsbegroting 2024-2028

	Nieuw					Afschrijvings- termijn
	2024	2025	2026	2027	2028	
Immateriele vaste activa						
<u>Kosten voor onderzoek en ontwikkeling</u>						
-						
Materiele vaste activa						
<u>Economisch nut</u>						
Verduurzaming streekbad - warmte installatie	750					15
Verduurzaming streekbad - waterzuiveringsinstallatie	600					25
De Jozefschool in Venhuizen			6.400			
't Padland in Venhuizen					4.000	
<u>Economisch nut, heffing</u>						
Uitvoering GRP Electromechanisch						15
Uitvoering GRP Persleidingen	823	823	823	823	823	45
Uitvoering GRP Hoofdriool	1.884	1.884	1.884	1.884	1.884	60
<u>Maatschappelijk nut</u>						
Vervanging beschoeiingen - hout	113	94	97	100	120	25
Vervanging beschoeiingen - kunststof	195	219	221	223	245	50
Vervanging armaturen OVL	102	70	71	73	28	20
Vervanging masten OVL	42	72	73	74	22	40
Vervanging bekabeling OVL	30	31	31	31	31	40

Vervanging kunstwerken - hout	40	119	121	131	71	25
Vervanging kunstwerken - staal / composiet	74	92	95	105	125	50
Vervanging kunstwerken - beton / steen	70	90	90	95	115	80
Vervanging openbaar groen	65	66	67	68	69	20
Vervanging wegen	500	500	500	500	500	40
Vervanging diverse speelvoorzieningen	70	71	72	75	75	12
Vervanging asfalt rijbaan, herinr. Voetp /inrit Streekweg						40
Reconstructie Schellinkhout openbare verlichting		90				40
Bermreconstructie Lakemanweg Venhuizen	150					40
Reconstructie Zuiderdracht	40		pm			40
Totaal	5.548	4.221	10.545	4.182	8.108	

Reserves en voorzieningen

Reserves

Onttrekking bestemmingsreserve Omgevingswet (2024 € 86.000 incidenteel)

In 2024 is er voor het programma Omgevingswet geld nodig voor het afmaken van de omgevingsvisie, het pilot omgevingsplan en het opstellen van nota's grondbeleid en kostenverhaal. Daarnaast wordt expertise ingehuurd om de organisatie te ondersteunen bij het werken onder de Omgevingswet. De middelen die de drie gemeenten dit jaar beschikbaar stellen zijn niet toereikend daarvoor. Daarom worden de beschikbare budgetten aangevuld met beschikbare middelen uit de bestemmings/egalisereserves programma Omgevingswet van de drie gemeenten.

Onttrekking reserve Landschapsplan (2024 € 10.000 incidenteel)

Voor 2024 is er incidenteel budget à €10.000 nodig voor het toon- en werkbaar maken van het huidige toiletgebouw bij de horecavoorziening in Schellinkhout. Het Recreatieschap Westfriesland plaatst het toiletgebouw. Vanwege het belang van het oplossen van dit probleem voor de gemeente Drechterland (openbaar toilet) is afgesproken dat Drechterland de helft van de kosten voor haar rekening neemt. Kosten kunnen worden gedekt uit de reserve Landschapsplan die bedoelt is voor openluchtrecreatie.

Onttrekking Algemene reserve (2024 € 8.000 incidenteel)

Kruidenrijk grasland is gezond voor koeien, bodem, klimaat en milieu, maar de aanschaf van het zaaigoed is duurder dan de aankoop van graszaad. Zaadmixen voor productief kruidenrijk grasland zijn echter duurder dan zaad voor bijvoorbeeld Engels raaigras. Daarom werken Urgenda en LTO Nederland samen om boeren korting te geven op een aantal van deze mengsels. Zij zijn een crowdfundingactie gestart waarbij ze partijen een bedrag à €8.000 vragen te doneren. Met het budget dat hierdoor ontstaat komt kan de korting aan de boeren worden gegeven. In de raadsvergadering van 22 april 2024 is een motie aangenomen om aan deze actie deel te nemen en het benodigde budget te dekken door een onttrekking uit de Algemene Reserve.

Voorzieningen

Onttrekking voorziening afvalinzameling (2024 € 110.000 incidenteel)

Op 20 december 2021 is het Recycleplan vastgesteld. De raad heeft bij behandeling van het raadsvoorstel indertijd besloten om de eenmalige kosten voor implementatie (€ 110.000) te dekken uit de algemene reserve. Deze kosten zijn echter na het besluit niet verwerkt in de begroting. Omdat er voldoende ruimte is in de egaliseringsvoorziening afval worden de kosten gedekt uit deze voorziening.

Dotatie voorziening onderhoud wegen (2024 € 1.708.000 incidenteel 2025 e.v. € 275.000)

Voorgesteld wordt een voorziening voor het onderhoud Wegen in te richten tot 2029 en deze per 1 januari 2024 in te laten gaan. De eerste storting voor de voorziening bedraagt €1.708.000 en de jaarlijkse dotatie vanaf 2025 bedraagt €275.000 tot 2029. Voorgesteld wordt de kosten te dekken uit de beschikbare middelen die de raad in de begroting 2022 heeft vastgesteld en de huidige beschikbare middelen voor het groot onderhoud wegen.

Subsidieplafonds

Subsidieplafonds Kadernota 2025

Werksoort	Totale subsidie
Maatschappelijke dienstverlening	47
Ouderenwerk	145
Jeugd- en jongerenwerk	252
Sport en recreatie	174
Investeringsubsidies	3
Vormings- en ontwikkelingswerk	667
Kunst en cultuur	62
Cultuureducatie en -participatie	107
Lokaal onderwijsbeleid	33
Bijzondere activiteiten en éénmalige subsidies	15
	1.505

De indexering van subsidies is voor 2025 vastgesteld op 3,9%. Vanaf 2023 zijn de waarderingssubsidies weer voor een nieuwe periode van 4 jaar (tm 2026) vastgesteld. Bij het onderdeel Maatschappelijke dienstverlening is de subsidie aan Algemeen Maatschappelijk Werk van de lijst gehaald, omdat deze diensten per 1 april 2024 zijn ondergebracht bij Team Inzet. Verder is bij het onderdeel Jeugd- en jongerenwerk (t.b.v. MEE & de Wering) een beperkte cao-compensatie opgenomen en bij het Vormings- en ontwikkelingswerk is de subsidie aan de bibliotheek (binnen de begroting) in lijn gebracht met de regionale afspraken.